

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felölsszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ARA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmentve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV—BRASSÓ, Kapu-uca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókja! vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik bizománysunk után is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	---	--	--	---

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. augusztus 3. (Vasárnap)

175. SZÁM.

A baloldali demokrácia

Jelszava alatt cikkező és szónokoló elemek berkeiből ujjongó hangorkán zúgott a világ mindanegy tája felé, mikor előbb Angolországban, azután Franciaországban győzedelmeskedve nyomult előtérbe az az irányzat, melynek hirdetett programja az ember-szeretet és általános béke. A nagy örömmámorban mindenki azt hitte, hogy az angol munkáspártnak és a francia radikális irányzatnak uralomrajutása tényleg komoly és jelemtös változást fog eredményezni Európa sulyos, mondhatni halálos betegségekben vonagló közállapotaiban és végre megteremti az igazi békét, és nyugalmat a sokat szenvedett és még mindig szenvedő országokban. Az a bizó reménykedés akkor szökött a legmagasabb fokra, mikor az angol és francia kormányok fejének találkozására után megszületett a londoni konferencia eszméje, melyet a görög-tüzes beállításban az optimizmus hajlandó volt az általános béke és rekonstrukció felé tett első komoly lépésnek minősíteni s amelytől a politikai ábrándozók feltétlenül sikert, döntő eredményt vártak.

Az indokolt pesszimizmus ebben az örömrivalgásban és nagy zenebonában meg sem mert moc-canni. Pedig voltak jelek, melyek egy komoly és sulyos gyánu árnyékát bori tolták a reakciós irányzatok fölött aratott győzelem fényözönére. Voltak jelenségek, melyekből a tisztán látó szem és a boncoló elme azt a sejtést hámozhatta ki, hogy ugy Angliában, mint Franciaországban csak taktikai okok jut talták a feltétlenül kisebbségben levő elemeket a kormányzó hatalom birtokába azzal a kétségtelen célzattal, hogy egyfelől levezető csatornája legyen ez a tény a felgyülemlett és indokolt elégedetlenségnek, másfelől lejárása azt az irányzatot, mely az imperiálisztikus törekvéseknek egyre számottevőbb és egyre keményebb ellenfelévé kezdett izmosodni.

A londoni konferencia eseményei szomorúan kezdik igazolni a pesszimizmus aggályait. Már a konferencia előzményeiből kiritt az a letagadhatatlan valóság, hogy például a francia Herriot nem ura a helyzetnek és hogy az angol kormány is kénytelen a háttérben lábhozott fegyverrel álló politikai csoportok irányzásabáit respektálni, Herrioton keresztül egyenesen a Poincaré fullánkja sziszegett a becsületes törekvések szűzteste felé, s el is érte azt, mert Herriotnak tagadhatatlanul vizs-sza kellett vonulnia arról az előfokról, melyre tulheves lendülettel igyekezett kitűzni elvei zászlóját.

A ködös Albion óriási méretű fővárosában most folyó tanácskozások min den egyes mozzanata azt a háttérben, burkoltan folyó titáni küzdelmet sejteti, melyet a francia és angol kormány hatalom a vele ellentétes belső politikai hatalmakkal kénytelen megvívni. És ugy látszik, hogy ez a küzdelem felőröli a Macdonald és Herriot nemes szándékait, üdvös törekvéseit és rajtuk keresztül is a bosszu, elnyomás, önzés és militarizmus törekvéseit fogja diadalra juttatni. Ha ez nem fog bekövetkezni, azt a kórágányt szinylődő Európa kizárólag a nem jelszavakon lovagló, de tényleg demokrata Amerika magatartásának fogja köszönhetni, mert az eddigi sajnálatos jelek szerint Franciaországban is, de Angliában is nem az ural-

mon levő kormány és ennek politikai irányzata az erősebb, hanem az, mely ideig-óráig átengedte helyét a munkáspárt vezéreinek és Herriot hiveinek.

A közeli napok, sőt talán órák meg fogják mutatni, hogy Franciaországban és Angliában a demokrata irányzatok

Telies a zavar a londoni konferencián

Német tiltakozás a francia javaslatok ellen — Hughes Berlinben Hogy hidalták át a nehézségeket?

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

LONDON, aug. 1. A konferencia első bizottsága egyhangulag elfogadta a francia javaslatokat, az angolok pedig visszavonták módosító indítványukat. Az elért sikerért a delegátusok üdvözölték egymást. Az egyik delegátus kijelentette, hogy a nagy nehézségeket már áthidal-ták.

Ha a harmadik bizottságban kedvezően döntenek az átutalás kérdésében, ugy hiszik, hogy a

szövetségesek részéről a konferenciát befejezettnek tekintik,

természetesen előbb még a bankárok nyilatkozatait hallgatják meg.

A berlini Zeit szerint azonban a kiűritésről szóló francia javaslat elfogadhatatlan, mert a németek kikötéseit nem teljesíti. A Lokalanzeiger szerint a francia javaslat a versaillesi szerződés egyenes megsértése.

BERLIN, aug. 1. Hughes szomba ton este Berlinbe érkezik. Látogása inkább magántermészetű, a látogatás politikai fontosságát azonban még nem lehet elvitatni.

Magyarország lefegyverzése ügyében nem hallgatják meg a szomszéd államokat

A népszövetségi tanács maga dönt

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

GENF, aug. 1. A népszövetség információs osztálya ma hivatalos közleményt adott ki arról, hogy Magyarországon katonai ellenőrzésének kérdését maga a tanács dönti el, s a tárgyalásokra sem Magyarországot, sem a többi érdekelt államokat nem hívják meg.

Ennek a döntésnek az előzményei rendkívül érdekesek. A népszövetségi szerződés szerint ugyanis a tanácsnak joga van meghívni bármely tagját olyan kérdések tárgyalására, amelyek azokat közölről érdeklik, akkor is, ha ezek a tagok nem tagjai egyúttal a tanácsnak is.

Mivel pedig Magyarország katonai ellenőrzésének ügye a szomszédos államok különös gondoskodásának tárgya — Románia, Jugoszlávia, Bulgária, Ausztria és Görögország, valamint természetesen maga Magyarország is azt követelték, hogy hívják meg őket a tanácsba, mihielyt a katonai ellenőrzés kérdése kerül szőnyegre.

A tanácsnak ilyen kibővítése ellen a franciák foglaltak állást, kiknek nevében de Jouvenal fejezte ki kormány aggályait. Erre az a felfogás alakult ki, hogy a békeszerződések aláírásával kivétel nélkül minden aláíró hatalom elismerte elvileg, hogy a katonai ellenőrzés kérdése a népszövetség hatáskörébe tartozik, feltéve, hogy a tanács ezt szótöbbséggel elhatározta.

Erre következett a tanácsnak most ismertetett határozata, ami a szemszé-

vezéreinek uralomra jutása magát a demokrácia tisztult eszményeit és politikáját is tényleg uralomra juttatta-e, vagy csak a demokrata politika embe-reit toltta előtérbe, de a régi pártok hatalmát és törekvéseinek uralmát tartotta továbbra is fenn.

PARIS, aug. 1. A Temps szerint parlamenti körökben számolnak azzal az eshetőséggel, hogy a londoni konferencia csak nagy elvi kérdésekben határoz. A gazdasági kölcsönkérdések ügyét későbbi konferenciának tartja fenn.

LONDON, aug. 1. Az első bizottság a szankciók kérdésében kimondotta, hogy

a mulasztás kétségtelen megállapítása nélkül egyetlen hatalom sem léphet fel önállóan szankcióval.

Ha a mulasztást a jóvátételi bizottság nem egyhanguan állapítja meg, ugy megválasztandó három döntőbíró ítélkezik. Ha egyöntetű megállapodás lehetetlen volna, ugy a döntőbírákat a hágal nemzetközi törvényszék elnöke nevezi ki. A döntőbíróság elnökének amerikaiának kell lennie.

PARIS, aug. 1. A párisi sajtó a francia javaslatot utolsó engedményként állítja be, ugyanekkor azt a német sajtó elfogadhatatlannak és tárgyalásra alkalmatlannak minősíti.

dos államok kormányainak nagy csalódást jelent, Magyarországra nézve azonban kétségtelenül komoly sérelem, mert a tanácskozásokba való bevonását teljes joggal követelhetne volna az állam, amelynek ellenőrzéséről van szó.

A budapesti román követség nyilatkozik a hadiállapotról

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BUDAPEST, aug. 1. A budapesti román követség ma nyilatkozatot adott a Magyarországon munkatársának azokról a híresztelésekről, amelyek belgrádi és párisi keltezéssel a budapesti lapokban megjelentek, s amelyek azt adták hírül, hogy Romániában a királyság egész területén kihirdették az ostromállapotot. A követség kijelentése szerint az új rendelet kiadása csak azért történt, hogy a lakosságot figyelmeztesse a régi rendeletben foglaltakra, s hogy a kommunista agitátorok figyel-mét felhívja arra, hogy milyen büntetéseket várhatnak, ha megpróbálnák az állam rendjét bolygatni. Az ostrom állapot nem terjed ki Románia egész területére, csak bizonyos pontokra, s csak Bukarestben, Kolozsvárott, Nagyváradon és a besszarábiai határ mentén van érvényben.

Jugoszláviában helyreállítják a teljes gyűlekezesi és sajtószabadságot

BELGRAD, augusztus 1. Petrovics belügyminiszter indítványára a minisztertanács elhatározta, hogy a lapelkobzás mostani praksziséjától eláll és egyben helyreállítják a teljes gyűlekezesi és sajtószabadságot.

Megint megvonták két intézet nyilvánossági jogát

NAGYVÁRAD, augusztus 1. Pteancu kolozsvári közoktatásügyi vezérfelügyelő 67171 sz. iratával értesítette a nagyváradi református polgári és tanitónőképző intézet igazgatótanácsának elnökét, dr. Olasz Bélát, hogy a miniszterium a két iskola nyilvánossági jogát megvonta. A rendelet szerint a tanerők képesítésének hiánya az oka a nyilvánossági jog megvonásának.

Ez a rendelkezés óriási felháborodást és elkeseredést váltott ki Nagyváradon és környékén, ahol évtizedek óta működött ez a két tanintézet s mintaszerű felkészültséggel szolgálta a kultura ügyét a legkitűnőbb képesítésű tanerők alkalmazásával.

Ezt az egész rendelkezést Pteancu gyűlöletpolitikájának tudják be. Jellemzőnek mondják, hogy Pteancu néhány héttel ezelőtt Nagyváradon járt, az intézetet megvizsgálta és teljes megelégedését juttatta kifejezésre az iskola működése felett. Így a bezárás híre teljesen váratlanul érte az intézetet.

Az egyházi fenntartó hatóság megteszi a lépéseket, az indokolatlan megvonás hatálytalanítására.

Bíróság elé viszik ügyüket az állásuktól megfosztott bírák

— A Br. L. nagyváradi tudósítójától. —

NAGYVÁRAD, agusztus 1. A rendelkezési állományba helyezett bírák elhatározták, hogy ha ma augusztus elsején fizetést nem kapnak, közösen a semmitő-székhez fordulnak sérelmeik orvoslása végett. A hivataluktól megfosztott bírák a kormány intézkedését jogtalannak és törvénytelennek tekintik annál is inkább, mert semmiféle bizottság sem vizsgálta felül román nyelvbeli készségüket. Az elkeseredett bírák az államot rendes bírói uton is beperelik.

A kaleidoszkóp „kis színel”

Benes panasza mellőztetése miatt

A Brassói Lapok eredeti tudósítása. BRASSÓ, aug. 1. A Ceské Slovo a cseh kormány felhivatalosa, s szőcsőve Benes Eduárd külügyminiszternek. Ebben a minőségében ez a lap öt esztendőn át egyebet nem tett, mint a csehszlovák köztársaság nagyhatalmi állásáról ábrándozott. És most ugyanez a Ceské Slovo kénytelen a következő sorokat leírni:

— Alegutóbbi tíz év megváltoztatta Európa térképét, a kaleidoszkopja élénkebb színekben játszik, azonban a tíz év nem változtathatja meg a közelmúltat s ennek szellemét. Európa még ma sem él teljesen békében. Egy nemzet nem olyan, mint a másik,

a szám uralkodik az erkölcsi értékeken, a nagyhatalmi politika még mindig át-siklik a kis nemzeteken.

A londoni konferencia a résztvevők bizonyos számára van korlátozva s Cseh-Szlovákia — noha igen nagy érdekei fűződnek annak eredményéhez — Lengyelországgal együtt a legtöbb érdekelttek egyike, nem részesednek a konferencián.

Azáltal, hogy Macdonald kormánya elvetette a garanciapaktumot, bebizonyult az,

A lej Zürichben zárlatkor 2.35

hogy Angliát kizárólag saját érdeke vezérli.

A háború kitörésétől tíz év, a háború befejezésétől több mint öt esztendő múlt el. A háborús lelkesedés rég lelohadt, a győzelem mámorára elszállt. A diadalittaság, amely szülőanyja volt Európa térképbeli kaleidoszkópja alakulásának, pontosan öt évig és kilenc hónapig tartott. Ennyit ünnepelni: éppen elég volt. Hadd jöjjenek most már a szürke hétköznapiak. Hadd jöjjön az a békevilág, amikor nem a másik hatalmába való kapaszkodás élteti a kaleidoszkóp kis színeit. Keressenek maguknak önálló életet. Igaza van a Ceské Slovo-nak. Egy nemzet nem olyan mint a másik. Csehszlovákiában kezdődik már az ébredés. Jaj annak az országnak, amely létét a nemzetek egyformaságára alapította! Bizony, a nagyhatalmi politika még mindig átsiklik a kis nemzeteken. Nemcsak még mindig. Hanem ezután is: mindörökké. A diadalmas esőközlés, ölekezés ideje elmúlik, aztán a nagy államok megint csak lesznek a mik voltak: székér, amely az utána lihegve szaladókat nem veszi fel. Öt év és kilenc hónap után ez éppen elegendő tanulságnak.

(x)

Rövid hírek mindenfelől

PARIS. Pacelli nuncius hosszas megbeszélést folytatott a szovjetdelegáció vezetőivel a szovjetnek a Vatikánhoz való viszonyáról.

MOSZKVA. Rakovszky moszkvai tartózkodása alatt kijelentette, hogy a szovjetnek a belga és a francia kormányok részéről való elismerése küszöbön áll.

BUDAPEST. Az ellenzék elhatározta, hogy a napokban a nemzetgyűlés összehívását fogja kérni. Az ülésen a munkanélküliség kérdését akarják felvetni.

ATHEN. Az új kormány bemutatkozott a parlamentben; a parlament bizalmat szavazott az új kormányelnöknek.

PARIS. A szenátusban Bérenger költő segvetségi előadó bejelentette, hogy háromezerkétszáz millió deficit várható. A kormány kénytelen lesz újabb póthiteleket kérni.

MÜNCHEN. A bajor alpesekben és a sváb felföldön óriási esőzések voltak. Az Isar kiöntött s az áradat néhány házat magával sodort.

Mussolini haszontalanának tartja a türelem politikáját

ROMA, aug. 1. Mussolini miniszterelnök a bolognai fasiszta gyűléshez levelet intézett, amelyben tiltakozik az ellenzéknek a faszizmus ellen folytatott harcmodora ellen. Az ő távozását kívánni csak azért, mert pártvezér, képtelenség, hiszen a francia miniszterelnök egyúttal a radikális szocialista párt elnöke is, és Macdonald elsősorban szintén pártvezér. A levélben végül kijelenti, hogy a türelem politikája haszontalan és nem praktikus, és ezt a politikát a faszizmus nem is követheti.

Jaurés holtestét átszállítják a Pantheonba

PARIS, aug. 1. A kamarában François Albert közoktatásügyi miniszter megokolta azt az indítványát, melyben javasolta Jaurés holtestének a Pantheonba való szállítását. Beszédében a baloldal élénk tetszése közben Jaurés tevékenységét méltatta. A kamara 346 szavazattal szavazott ellen elhatározta, hogy Jaurés hamvait ünnepélyesen átszállítják a Pantheonba.

Pártoktól, kormányoktól független magyar újság a BRASSÓI LAPOK

SZÖNYEGEK
BUTORSZÖVEK
FÜGGÖNYÖK
HENCSERTAKARÓK
ASZTAL és ÁGYTAKARÓK
ÓRIÁSI VÁLASZTÉKRA!
OLCSÓ ARAK!

ORENDI. Tsa.
SZÖNYEGHÁZ.
KAPU-UCCA 60.

Telefon 340. Iskola Alapítvány

... És az élet volt az emberek világossága

Az ezeréves Nagyvárad tíz év előtt és ma

A Brassói Lapok munkatársától.

NAGYVÁRAD, július 31. János evangélista írja: ... benne volt az élet és az élet volt az emberek világossága: és a világosság a sötétségben világoskodik, de a sötétség azt föl nem fogta...

És a sötétség erősebb volt a világosság nál és megölte a világosságot, habár világosságnak neveztük is valaha azt a sötétséget, amely a békétlenkedés és kulturátlanság ingoványába vezette anno, dazumal 1914. július 28-án a világot.

A háború kitöréséig boldogság, béke, nyugodt kereskedelem és nyugateurópai kultúralszínvonal jellemezték Nagyváradot. Kulturájának erősen progresszív irányú volt ugyan és szellemi vezérei a jogtudás dr. Agoston Péter, dr. Berkovics R. orvos, dr. Mártonffy Marcell, (jelenleg egyetemi tanár Debrecenben) dr. Dénes Sándor ügyvéd, Dutka Ákos, dr. Percel Adolf ügyvéd voltak és az előkelő műveltségű nők serege, akik egytől-egyig feministáknak vallották magukat: Agoston Péterné, minden kulturmozgalom lelke, Stern Idáné, Miklós Jutka, Darvas Imréné, Némethy Miklós Berta, Wiener Jenőné és az arisztokrata hölgyek, akik főleg a közjótékony-ság (később pedig a háborús jótékony-ság) terén buzgólkodtak: Miskolczy Ferencné főispánné, Czifra Kálmáné főispánné, Rimler Károly polgármester felesége, Hofbauer Pálné, Pallay Lajosné és lelkes gárdájuk.

Amikor még nem volt türelmetlenség.

A tíz év előtti Várad még nem ismerte a faji és felekezeti türelmetlenséget és senki se gondolt arra, hogy pld. dr. Zigré Miklós ügyvéd, vagy Belle János dr. románok-e? Az igaz, hogy a fenkölt lelkű Mangra Vazul metropolita maga is igyekezett fenntartani azt a békét, amit az aradi »Romanul« nem egyszer terhére is rótt. De akkor az ilyen elfogult kirohanások csak mosolyt csaltak az ajkakra, mert senki se gondolta, nem is gondolhatta, hogy valaha a románok — de nem a nagyváradai románok — sovínizmusa fog éket verni Nagyvárad egyetemes kulturájának fejlődése elé.

Istenem, milyen más is volt az ezeréves Várad képe tizesztendővel ezelőtti! Ünnepe volt egy-egy erős drámai előadás a színházban, ünnep volt, ha Giesswein Sándor — a feministák hívására — előadást tartott és sokáig vitatkoztak Edelman Menyhértné vagy dr. Agoston Péter cugeneikái vagy jogbölcséleti előadásai fölött. Az eszmékért és a lelki célokért való harc fűtötte a kedélyeket és ha a kereskedők este bezárták üzleteiket, a színházban vagy a társadalomtudományi előadásokon láttuk őket viszont s arcukról nem ritt le a vánterhek és a valutakülömb ségek, vagy a forgalmi adók gondja.

Egy boldog, gazdag, nyugodt és becsületes munkában gazdagodó város derült egéből csapott le a háború villáma 1914 július 28-án. Az első dermedtségéből hamarosan kijózanodott Várad művelt, sportokban edzett polgársága és amikor 1914 augusztus 1-én híre jött, hogy a németek is megjelentek a háborút az oroszoknak, a háborús lelkesedés talán sehol se volt az országban olyan erős, mint itt. Mi volt ez a háborús lelkesedés? Tömegszuggesztió, amely a béke harcához szokott ifjúságot magával sodorta?

Nem.

Hanem Nagyvárad népe tudatában volt annak, hogy a város évszázados, dicső múltjához hűnek kell lennie s Erdély kulcsának ifjai nem mehetnek lelkesedés nélkül a harcba, amelyről akkor még hitük, hogy jogos és reméltük, hogy dicsőséges végű lesz. S azok, akik a harcba mentek, nyugodt lélekkel távoztak, hiszen abban a meggyőződésben szálltak harcba, hogy Váradot, a váradiakat, soha sem fenyegetheti közvetlen veszély. Ki emlékezett volna a történelmi múltba vesztett szomorú eseményekre, amikor 1474-ben Mihalogli Ali basa seregével elpusztította a várost, vagy az 1514-iki Dózsa György féle porlázásra, amelyet Tomori Pál fogarasi kapitánynak sikerült leverni. A múlt véres képei nem izgattak senkit s Várad fölött büszkén szállt el a velencei gyárak kéményeinek füstje: ez volt a mi erőnk, a kiegyezés óta mindenkor ebben bíztunk: erős, fejlődő iparunkban, amely, ha kulturánk sarjadt,

A virágzó gyáripár.

Gyáripárunk meg is tartotta a maga erejét minden változó időn át s legfeljebb a kereskedelem érezte meg a külföldi kapcsolatok megszűnését. A háború után tíz évvel a gyárvállalatok és a bankok kezdtek meg az építkezést, a Magyar Általános Hitelbank váradi fiókja a város középpontján évtizedekig üresen álló Bölöny-féle telken épített gyönyörű palotát tisztviselői számára; a Star építő vállalat, a Rendes-féle téglagyár, s legutóbb a Delta építő r. t. munkás és tisztviselőlakásokat épített telepein. Kultúremlékek megőrzéséért egy kulturpalota (kiállítási helyiség) építésével, de ez félbemaradt a pénzhány miatt s az épület, amely eddig egy és félmilliót emésztett föl, (lejjebb!) két év óta befejezetlenül áll és sem az építők, sem a város nem tudja, mit csináljanak vele. Az élelmes és lelkes zsidóság közös adakozásból új zsidóliceum építését kezdte meg a munkásság pedig filléreiből össze felépíti a Munkásotthon szerény, de kulturát terjesztő épületét.

Ez építkezéseken kívül (szó mi szó) történnék ugyan épületes dolgok még Váradon, de ezek, sajnos, mindenütt megtörténnék, nemcsak itt.

A közös kulturaközlők.

Két évvel ezelőtti magyar és román írókból, művészekből álló kis csoport meg akarta valósítani a sokat és mindmáig hiába hangoztatott kulturközeledés eszméjét; de a szép tervet megvalósítani egyik félnek sem volt sem ereje, sem kitartása — és a magas politika fajokat és felekezete ket egymástól elidegenítő intézkedései arról győzték csak meg a lelkeket és a művészeket egységét hirdető humanistákat, hogy a közös kulturaközlők még nem érkeztek el az ideje. Irodalmunk és művészetünk azért lassan, de biztosan fejlődik a maga útján: a magyar olykor a cenzura által elnémítva, a román irodalom pedig a Cele Trei Crisuri című lapban szép és becsületes eszközökkel harcol s állandóan foglalkozik a magyar irodalommal is.

Talán ez az egy fehér sziget áll itt a román tengerben, ahol a békét hirdetik és nem keresnek minden megmozdulásunkban irredentizmust vagy sovínizmust. A »Sentinela dela Vest« c. helyi román napilap igen rossz szolgálatokat tesz a román-ságnak, amikor pld. színházunkért való ragaszkodásunkat is irredenta színekkel igyekszik befesteni. A magyarság becsületes, tiszta szándékokkal harcol kulturájá minden bázisáért s megérdemelnénk, hogy hasonló szándékokkal bírálják el cselekedeteinket.

Magyar iskolánk sorsa.

Amiért a háború kitörése után 10 évvel legtöbbet szenvedett a sok megpróbáltatáson átment város: az a magyar iskolák sorsa. Iskolánk nagyrésze évszázados eredetű. A jogakadémiát Mária Terézia 1780-ban állította fel, amikor csak bölcsészeti tanszak volt. 1799-ban kibővült a jogtudományi karral. A hivatalos nyelv előbb latin, majd II. József rendeletéből 1790-ig

német volt. 1791-ben a magyar nyelv és irodalom előadását kötelezőnek mondták ki, 1848-tól az oktatás magyar nyelven folyt. 1914-ben a növendékek nagyrésze hadhivonult, sokan közülük nem is tértek vissza többet. 1923-tól a tanítás nyelve román. — A román kat. tanítóképzőt 1781-ben alapították. 1847-ig csak egy osztálya volt, 1873-ban három évfolyammal bővítették ki, 1924 tavaszán az iskolát fenntartó egyházmegye az összes tanároknak felmondott, mert elvetették az iskola létét biztosító birtokokat.

A premontrei főgimnáziumot Benkovits Ágoston püspök áldozatkészsége alapította. 1735-ben a gimnázium a poetikai és retorikai osztállyal bővült. Patacsich Adam püspök 1760-ban bölcsészeti fakultással bővítette ki, amelyet a jezsuita-rend eltörlése után elválasztottak a gimnáziumtól. J. Ferenc király 1802-ben a gimnáziumot újra a premonstrei vezetésé alá rendelte. 1923-ban megvonták — alaptalan vádak miatt — az iskola működési jogát. 1924-ben a gimnázium tantermeiben egy gabonaszexport-importcég, több szövömvészeti tanulmány, egy biztosítóintézet, egy fényképezés kezdtek meg működésüket és nem akadt senki, aki a XX. század kufárjait a kultúra templomából kiverte volna.

A kereskedelmi iskolát 1889-ben alapította Propper N. János és hamarosan az ország egyik legelső kereskedelmi főiskolájává fejlődött. 1924-ben mindössze három osztályban taníthattak s a kereskedő város leendő nagyparasai és kereskedői a prágai, bécsi, budapesti és párisi főiskolákon szerezték meg képzettségüket, mert miként azt János evangélista írta:

»... az élet volt az emberek világossága: és a világosság a sötétségben világoskodik, de a sötétség azt föl nem fogta...«
Huzella Ödön.

Tűzvész

a dési állomáson

DÉS, aug. 1. Ma éjjel három órakor az állomási éjjeli őr észrevette, hogy ég az állomási szertár. Az azonnal kivonult tűzoltók azonban tehetetlenül állottak a szertár előtt, s legfeljebb a tűz lokalizálására gondolhattak, mert oly nagy mennyiségű olaj és petróleum volt felhalmozva a szertárban, hogy oltásra gondolni sem lehetett. A lakosságon nagy pánik vett erőt arra a hírre, hogy a szertárban benzinnel telt hordók is vannak. Ez szerencsére nem bizonyult valósnak, mert a benzint néhány nappal előbb már elszállították. Ma reggel 7 órára a raktár földig leégett. Nagymennyiségű olaj, petróleum, papír, vasúti és távirati felszerelés pusztult el. A kár hat millió lej. Ma Kolozsvárról bizottság szállt ki a vizsgálat megejtésére. A tűz kitörésének oka valószínűleg gondatlanság.

Szabad

a szarvasmarha-kivitel

BUKAREST, augusztus 1. A földművelésügyi min. a keresk. miniszterrel egyetértésben úgy döntött, hogy a marhakivitel teljesen szabadná teszi tekintet nélkül a marhák életkorára és fajára.

**Csecsemője
nyáron
fejlődhet**

csak akkor

GEA BABY SZAPPANNAL és HINTÓPORRAL, vagy ha bőre már piros volna,

GEA BABY-KENŐCSCSEL ápolja.

GEA BABY-SZAPPAN és GEA BABY-HINTÓPOR elárítja, GEA BABY KENŐCS pedig gyógyítja a csecsemőkre nézve annyira veszélyes bőrpír-rosságot és kisebbséget. — A piros és kisebbszett bőr nyitott kapu a betolakodó betegségek csőrének, csökkenti az emésztési képességet, gátolja a fejlődést, előidézi a gyomor és bélburatot valamint hasmenést. — Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában. — **Óvakodjék utánzatoktól!**

© Fundatia pt. Scoala - BCU Cluj

Abszontista-e Wekerle Sándorné?

A miniszterium birtokelkobzó rendeletének részletei

A Brassói Lapok eredeti tudósítása.

TEMESVÁR, július 31. A Brassói Lapok tegnapelőtti számában megírtuk, hogy az igazságügyminiszter zárlatot rendelt el négy temesmegyei birtokra. A zárlat elrendelése a következőképpen történt:

A miniszterium a napokban néhány soros rövid utasítást küldött a temesvári ügyészséghez, melyben Baich báró nagyszámi, Hadik grófnő ugyancsak nagyszámi, a Földhitelintézet kadari és Nagy Géza szecsyáni birtokainak zár alá vételét rendeli el. Az ügyészség átutalja az ügyet az illetékes törvényszék hatáskörébe, a mely dönteni fog abban a kérdésben, hogy a zárlat foganatosítandó vagy sem? Az ügy aktái még ott fekszenek az ügyészségen.

Wekerle Géának, illetve Wekerle Sándor volt magyar miniszterelnök özvegyének 1430 holdas klopodiai birtokából a törvényszék másodfokon is csak a tanya körüli 15 holdat hagyta meg azzal az indoklással, hogy az özvegy abszontista. Ez zel szemben Wekerle Sándorné arra hivatkozott, hogy mivel férjét nagyon megviselte a bolsevikiek fogsága s emiatt kénytelen volt őt a budapesti szanatóriumban ápolni, román állampolgárságát el nem veszhette. Wekerlené igazolását a bíróság nem fogadta el, kijelentvén, hogy a szanatóriumban megfelelő személyzet áll rendelkezésre, nem volt feltétlenül szükség arra, hogy az asszony, férje mellett tartózkodjék. Végül most a legfelsőbb fórum a Comitetul Agrar 300 holdat mégis vissza adott az özvegynek, s kijelentette, hogy Wekerle Sándorné nem abszontista.

Hasonló eset történt Wolfner Vilmos gertyenyi birtoka ügyében is. A Comitetul Agrar itt is kimondta, hogy Wolfner nem abszontista.

Általában, amint hírlik, a Comitetul Agrarnál humánus elvek uralkodnak. Ha a birtokos időközönként Romániában megjelenik, már nem tekinti azt ez a legfelsőbb fórum külföldinek.

A hannoveri büntetések

Leleplezések Haarmann szörnyű üzemleiről A rendőrség is bűntársa volt

A Brassói Lapok eredeti tudósítása.

HANNOVER, júl. 31. A hannoveri szociáldemokrata párt Volkswille című lapja Haarmann tömeggyilkos büntetéseiről bővebb felvilágosítással szolgál. Előadja többek közt, hogy Haarmann legfőbb működési tere éppen a rendőrség szeme előtt, a hannoveri pályaudvar környéke volt, ahonnan a tömeggyilkos rendszerint munkanélküli fiatalembereket csalt el a lakásába. Ezek közül aztán kiválogatta a homoszekszuális-szadista célokra alkalmas egyéneket, a többi azzal a meggyőzéssel, hogy: «Titeket nem tudlak felhasználni» — elbocsátotta. A bevált ifjakat szétküldötte a városba, a legtöbbjét az üzvi színház környékére, akik az esti órákban a homoszekszuális hajlamu férfiakat ösztöborozták. Azokat az ifjakat, akik a megkívánt célokra beváltak, Haarmann azzal a fenyegetéssel, hogy a törvény szigorúan bünteti a szadista cselekményeket, titoktartásra kényszerítette, akikkel szemben ez a fogás nem sikerült, azokkal Haarmann egyszerűen «végzett».

A tanuvallomások e tényeket megerősítik. A vizsgálat ilyen irányban folyik, s legközelebb szenzációs dolgokról fogja a leplet lerántani. Amint máris kintűn, a homoszekszuális üzlemben nagyon széles rétegek, sőt a magas körökből is többen résztvettek.

A Niedersaechsische Arbeiter-Zeitung szerint a detektív ügyosztály Haarmannnak egy olyan sajátkezü feljegyzéséhez jutott, amelynek értelmében a bűnös üzlet megalapítója egy Olfermann nevű volt rendőrtisztviselő. Az is beigazolódott, hogy Müller rendőrtisztviselő a dolgokról szintén tudott, de szemet hunyt, mert ő is állandó vendége volt Haarmann lakásának. Mindezek a körülmények megmagyarázzák s világosan elénk tárják azt az okot, aminek következtében a hannoveri polgárság úgy felzúdult saját rendőrsége ellen. A hannoveri rendőrség csak olajt öntött a tüzre azzal a hivatalos hírdetelménnyel, amelyben azt a városrészt, ahol Haarmann tartózkodott a legromlottabb csőcselék tanyájának nevezte el. Holott a szégyensorsuk között nagyon sok intelligens iparos és kereskedő lakik, akik a város leg

jobb és legtekintélyesebb családjaiból valók. A rendőrség a váhárainiott edümet akarta magáról lerázni azzal, hogy a Haarmann-féle borzalmas bűntettekért általában az egész városrészt, mint a bűnök fészekét, lealacsonyító kifejezéssel megkönyezte. Így akarta magáról elhárítani Hanno-

ver polgárainak lesújtó ítéletét. Most azonban kiderült, hogy Haarmann üzelmében nemcsak ez a városrész, hanem az egész város minden betegészű szadistája részt vett, sőt még a rendőrség egyes tisztviselői is cselekvő szerepet végeztek benne.

Egy sepsiszentgyörgyi kereskedőt meg akart gyilkolni a felesége

Háborus tragédia, melynek most lett vége — Ártatlanul a gyilkosság vádjá alatt

A Brassói Lapok tudósítójától.

TOVIS, aug. 1. Tíz esztendővel ezelőtt, amikor a világ legnagyobb tragédiája: a háború megkezdődött, amikor egyik napról a másikra emberek milliói lettek semmivé, egy boldog, tövisi kis család békéjébe is helopta magát a háborus tragédia csirája. Tíz esztendő alatt megváltozott az egész világ képe, emberek, akik eddig békében megfértek egymás mellett, ellenségekké váltak, holdog családi tűzhelyek semmisültek meg és most tíz esztendő után még mindig nem csillapultak le a szenvedélyek, még mindig kísért az elmúlt háború rettenetes szelleme, mely megmérgezte az egész emberiséget. Tíz év előtt Tövisről is elindult egy ember a háborúba, harcolt, verekedett, megsebesült, mindig szeretettel gondolt itthon hagyott asszonyára, várta a találkozást és mikor ez megtörtént, a várt boldogság helyett fájdalmat, feladott családi fészket és hűtlen asszonyt talált. A tíz év előtt kezdődött tragédia végére most egy revolverlövés tett pontot.

Bakcsi József tekintélyes tövisi kereskedő 1914 év májusában vette feleségül Tóth János földmives Ida nevű leányát. A leány igen szegény volt, Bakcsi, akinek már akkor Tövisen jól menő üzlete, szőlője, földje és saját háza volt, tisztán a leány iránt érzett vonzalmából vette asszonnyá a leányt. Példás boldogságban éltek, a városban a házastársak mintaképül állították oda Bakcsiékát, míg augusztusban jött a háború. Bakcsi is bevonult a 35. tüzérezredhez, beosztották a marsba, de mielőtt kiment a harctérre, minden vagyonát feleségére íratta, hogy ha eltalálna esni, rokonai ne zaklassák feleségét. Ettől a naptól a boldogságot szomorúság váltotta fel a kis családban, de csak pár napra, mert az asszony hamar vigasztalódott. A boldog otthon az orgiák tanyája lett, az üzleten hamar tudott a hűtlen házastárs, és férje helyetteséről is gondoskodott. Két esztendőn keresztül a legléghabb életet folytatta az egykor mintafeleség, míg 1916-ban sulyos lött sebbel a budapesti Zita-kórházba került Bakcsi József. Három havi betegség után végre szabadságot kapott, az otthon történt dolgokról mit sem sejtve, sietett haza, de otthon zárt lakás, bérbadott üzlet és a cseléd azzal a még akkor előtte bihetetlen hírrel fogadta, hogy a nagyságos asszony egy főhadnaggyal nyaral Vizaknán. Bakcsi előtt elsötétült a világ. Ezért kellett neki két esztendeig harcolni a frontokon, ezért sebesült meg, hogy rokkantan, mindenéből kifosztva az uccán háljon? Bosszút esküdött asszonya és csábítója ellen. A legközelebbi vonattal elutazott, de a vélelten folytán összetalálkozott feleségével és a főhadnaggyal az alvinci állomáson, amikor éppen a nagyszobán vonatból szállottak ki. Bakcsi József közkatónát előntötte a düh és méreg, mankójával támadt a főhadnaggyra, azonban az utasok és katonák hamar ártalmatlanná tették és míg ő, a megcsalt, kifosztott férj, mint fegyvelmsértő került a gyulafehérvári hadbíróság elé. A hadbíróság előtt elmondta tragédiáját, a bírág megértették, el is mentették, de újból kiküldték a frontra. Ettől az időtől a leszerelésig nem látta többet feleségét.

1918-ban, a leszerelés után, mikor újra hazakerült, pert indított vagyonának visszaszerzése miatt, de mivel nem volt elég pénze, a per huzódott, ő pedig szegényében elköltözött Tövisről és Sepsiszentgyörgyön kezdett új életet.

Bakcsi József és sok százezer Bakcsi József tragédiája rövid dióhéjban ez és most következik a dráma harmadik felvonása, melyet az élet művészi kézzel rendezett meg.

E hó 19-én a tövisi kereskedőtársulat ünnepséget rendezett, amelyen megjelent az egykori tövisi kereskedőkar

ordemes tagja, Bakcsi József is. Tizenegy óráig tartott a vacsora, majd Bakcsi egy Deutsch Izidor nevű tövisi kereskedővel, akivel elszámolatlan differenciái voltak, a vasut felé indult, mert még az éjszaka haza akart utazni. Közben Deutsch lakásáig értek, ahol még néhány percig beszélgettek, azután elbucsztak és Bakcsi tovább egyedül folytatta útját. Alig tett néhány lépést, mikor a Templom-ucca sarkán valaki orvul megtámadta, egy doronggal agyba-főbe verte, és revolverből két szer reá lött. Bakcsi vértől boritva bukkott a földre, elvesztette eszméletét és csak reggel a kórházban tért magához. Itt elmondotta, hogy támadója egy magas férfi volt, de közelebbi személyleírást nem tudott adni, mert a sötétben arcát nem láthatta.

A csendőrség előtt sem tudott Bakcsi többet mondani, azonban akadtak tanúk, akik hallották a Deutschal lefolytatott vitáját és ez elég volt arra, hogy a csendőrség, mint egyedülit, akire a gyanu hárulhat, Deutschot letartóztassa. Deutsch hiába hangoztatta ártatlanságát, egészen tegnap vizsgálati fogásban tartották, míg tegnap váratlan fordulat állott be az ügyben.

Közben ugyanis Bakcsi elmondotta, hogy Tövisen tartózkodása alatt megkísérelte volt feleségével a békés elintézt, azonban az asszony elutasította. Ezen a nyomon haladva a csendőrség előállította az asszonyt, aki rövid vallatás után töredelmes vallomást tett. Beismerte, hogy beérte fel Pujkon Andrással, hogy ölje meg az urát, és ezért 25 ezer lejű ajánlott fel neki. Pujkont is vallatóna vette a csendőrség és ő is mindenben megerősítette az asszony vallomását. Ezután Deutschot azonnal szabadlábra helyezték, míg az asszonyt és cinkostársát átadták az ügyészségnek.

A buza és kenyér új rendje

Nem teljesítették a termény-exportőrök kérését

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, aug. 1. Az új buzarendszervégrehajtása céljából Anghelescu, a kereskedelem és iparügyi miniszterium vezetőikára összehívta a malmok képviselőit s előttük kifejtette a buzakiörési hányadra vonatkozó minisztertanácsi döntést. Kijelentette, hogy ennek be nem tartása esetén a legszigorubb büntető szankciókat fogja alkalmazni.

A miniszter egyébként az ellenőrzés gyakorlására külön ellenőrző hivatal fog megnevezni. Az ellenőrzés megkönnyítésére valamelyik fővárosi kenyérgyárból a három kenyér típusra mintát fognak készíteni, amelyek után a megszabott feltételeket ellenőrizni lehessen.

Az új magas kiviteli vámdíjak miatt egyes exportőrök nagy gabonamennyiségek kivitelét siettették a határra, hogy még

a régi díjtételeket élvezhessék. A kereskedelmi miniszter közbenjárt a pénzügyminiszternél, hogy az elvámolásnál csak olyan vagonok után fogadjanak el kiviteli nyilatkozatot és kiviteli illeket, amelyek július 30-án valóban megrakottan állottak a kiviteli vámmállomásokon.

A pénzügyminiszter ezt távlatilag el is rendelte a vámhivataloknak.

Az exportőrök egy küldöttsége a kereskedelemügyi miniszteriumban az új kiviteli rendszer életbeléptetésének legalább 10—15 nappal leendő elhalasztását kérte. Indokul azt hozták fel, hogy nagyon sokan tettek kötést a régi feltételek mellett, amikor a vámdíj 25 ezer lej volt, az új teher-többlettel vagononként 20 ezer lejt veszítenének. A külföldi cégekkel szemben nem hivatkozhatnak ugyanis vis maior esetére, mert ez a kötés szerint csak aztrájk, elemi csapás, háború s hasonló nehézségek esetén állapítható meg.

Bár a miniszterium indokaik igazságos voltát elismerte, hivatkozott a nagy tömegek közérdekére, a belső szükségletre nem találta a kérésüket teljesíthetőnek.

Az új buzarendszer megkezdődvén, máris érezteti hatását. Brailai jelentés szerint ott ugyanis az első rendű buza ára vagononként kétezer lejjel, a másodrendű négyezer lejjel esett.

A zernesti vonat katasztrófája

a külvárosi állomáson

A Brassói Lapok tudósítójától.

BRASSÓ, aug. 1. Ma délelőtt tíz órakor sulyos szerencsétlenség történt a brassói külvárosi állomáson. A katasztrófa a rendezőből Zernest felé futó néhány kocsiból állott tehervonatot érte, még pedig úgy, hogy hibás váltóállítást miatt belerobogott a külvárosi csónkavonalba, s ott átütve a bakkot, lezuhant a mélységbe. Dávid Gyula kivételével, a vontató személyzet tagjainak a legutolsó pillanat határára sikerült a halálvonalból kiugraniok. A fűtő azonban oly szerencsétlenül esett a sínek közé, hogy sulyos sérüléseivel be kellett a kórházba szállítani. Dávid Gyulát később a pozdorjává zuzódott podgyáskocsiban összeroppantott melllel, holtan találták meg. Szegénynek már nem volt annyi ideje, hogy szintén megkísérelt menekülési mozdulatát élve fejezhesse be. E mozdulatot fele utján megállította a halál.

A katasztrófát közvetlen előidéző személyzet ellen a vizsgálatot azonnal megindították, de kétségtelen, hogy úgy ennek, mint a hasonló, ijesztő mértekben szaporodott többi katasztrófának is nemcsak a kimutatható bűnösök az igazi okozói, hanem azok is, akik akár politikából, akár gondatlanságból vagy kellő hozzá nem értésből vasutunkat az egykor egészséges közszellem megrontásával annyira lezüllesztették.

LEGJOBB MAGYAR ÉLCLAP!
KÉRJEN INGYEN MUTATVÁNYSZÁMOT!
TEMESVÁR, SZÉCHÉNYI UCC 2.

APOLLO MOZGÓ

PIERRE BENOIT SENZÁCIÓS REGÉNYE:

KOENIGSMARK

(KIRÁLYASSZONY SZERETŐJE) Monumentális film 2 részben.

Főszerepben: HENRIETTE DUFLOS és PETROVICI SZVETISZLÁV.

I. rész szombattól-hétfőig. II. rész keddtől-csütörtökig.

Egy német királyasszony és egy francia tiszt szerelme. — A világháború kitörése filmen. — Pazar tömegjelenetek. — Csodás felvételek. — Színes tűzijáték. — SÉKS, BERLIN, LONDON, BUDAPEST, BUCUREȘTI, PÁRIS világvárosok hónapokig tartották műsoron.

A jegyek elővételeiben a mozi irodájában délelőtt 9—12 óráig válthatók.

Vasárnap, augusztus 3.

Katolikus naptár: Pünkösöd utáni nyolcadik vasárnap, István vörtemu.
Protestáns naptár: Hermina.
Görög naptár: július 21. Simon János.
Izraelita naptár: 5684, Ab. 3.
A nap kel 5 óra 4 perckor, nyugszik 19 óra 40 perckor.
Legközelebbi holdváltozás: Első negyed aug. 8-án 5 óra 41 perckor.
Időjárás: Az eső lassu szűnésével, változó felhőzet élénkülő északnyugati szelekkel.

Magyar-francia vendéglátás

Mégis csak úgy lesz, hogy a fiatalok fogják Európát rendbehozni. Három francia kislány Budapesten járt: három egyetemi hallgató. A budapesti egyetem polgárai szeretettel és tisztelettel fogadták a „kolleginákat”, megmutatták Mazot, Dumont és Desterne kisasszonyoknak a magyar fővárost, elmentek velük mindenüvé, és mint a francia lapok írják, különös melegséggel tüntették ki a vendégeket, akik Párisban elmondták, hogy a magyarok mégis csak...

Bizony a magyarok mégis csak... de a franciák is mégis csak... Na és erre a hazatért kislányok meghívták a magyar egyetemi hallgatókat Párisba. El is mentek tíz-húsz kollegina, meg 7 kollega, összesen huszonegyen. Párisban az „Egyetemi hallgatók házában” fogadták és megvendégelték őket. Megmutatták nekik a francia fővárost, elmentek velük mindenüvé, és mint a lapok írják, különös melegséggel tüntették ki a vendégeket, akik Budapesten elmondták, hogy a franciák mégis csak...

Ismételtem fenti mondatomat? Örökénytelenül tettem: tollam magától csuszott végig a papíron és formálta a szavakat, a mondatok azonosságát. Nem kellett gondolkoznom, nem kellett száz politikai, nemzetgazdasági, erkölcsi és természeti törvényre gondolnom, hogy valami kis összhangot találjak két nemzet közt. Három francia kislány Budapesten, huszonegy magyar Párisban járt és mindenütt összhang, béke, szeretet, megértés honolt. Milyen egyszerű példa: Európa fiatal nemzedéke vendégül látja kis küldöttségeit. Semmi sem történik, csak megnézik a várost, elbeszélgetnek egymással, megvitatják a tudomány, a művészet legújabb problémáit, táncestélyt rendeznek a vendégek tiszteletére, és mégis mennyi minden történt. Ez:

A magyarok szeretettel gondolnak a franciákra, a franciák a magyarokra.

Es ime mennyivel több, mennyivel nagyobb történt, mint a londoni konferencián. Ott nem tudnak megegyezni, mert azért jöttek össze, hogy egymást tapossák. Nincs megértés, nincs szeretet, nincs őszinte akarása a békének. Pedig igaz van Romain Rollandnak, amikor azt tanítja, hogy a szeretet a nemzetközi élet alapja és ha a szeretet kormányozza az ésszt, akkor a gazdasági és politikai problémák maguktól oldódnak meg.

Mégis csak úgy lesz az, hogy a fiatalok fogják Európát rendbehozni. A három Pesten és huszonegy Párisban járt egyetemi hallgatóról szóló kis hír a holnap hajnalhasadása: tiz esztendő elborult egére ma ugrott az első sugár, a megértés és szeretet.

Neubauer Pál.

(Macdonald a Nobel-díjért.) Kopenhágából jelentik: A szociáldemokrata sajtóban propaganda indult meg annak az érdekében, hogy az ezidei Nobel-díjat Ramsay Macdonald-nak adják, mert állandó és szíves harcával, melyet a hatalmi politika ellen és az igazságosság szempontjainak érvényesüléséért folytatott, a legnagyobb szolgálatot tette a világ békéjéért.

(Lapunk legutóbbi számának) azok a példányai, amelyek vidékre mentek, sajtóhiba folytán augusztus 2. szombati kelet helyett az előző napi keltezéssel jelentek meg. Bizományosaink az elszámolásnál legyenek erre tekintettel.

(A Brassói Ugyvédi Kamara gyűlése.) A Brassói Ugyvédi Kamara

És utam mégse koldus-út

Rég nem vagyok aranykódokban
Álomvetés közt futkosó flu;
Korán éberré vert az élet
És az övéit-féltő férfi-bu.

S kit rendelt sorsa harca hajszol,
Nem állhat ismét álmodók közé.
— Agyam, testemnek minden izma
A józan ébrenléte és röge.

S ha olykor, fáradt-önfeledten,
Mégis álommezőkre tévedek:
A holnapgondok vont kolonca
Végigkíséri ott is léptemet.

És utam mégse koldus-út, hisz
Kikért az éjt is nappá kell tegyem:
Kilobbant gazdag álmalm közt
A legszebbnél is drágábbak nekem!

FARCADI SÁNDOR

augusztus hó 4-én d. u. 4 órakor saját helyiségében (Str. Principele Carol 4 sz. alatt) rendkívüli ülést tart Kiss Jenő törvényszéki bíró urnak rendelkezési állományba való helyezése ügyében.

— (Szerencsétlenség a gyakorlótér.) Pozsonyból jelentik: A Nádas fő közelében gyakorlatozó 7-ik tüzérezred három katonája egy el nem sült gránátot talált. Valószínű, hogy a katonák cigaretáztak, mert a gránát gyújtószinórja meggyulladt s a felrobbant gránát Hedritz tizedesnek beleit szakította ki, Tisla Károlynak lábát vitte el és Sztroka Jánost lábán sebesítette meg. A kórházba szállítás után Hedritz és Tisla meghalt.

— (A nagyváradi lakásépítő szövetkezet új elnöke.) Nagyváradról jelentik: A nagyváradi lakásépítő szövetkezet tegnapi ülésén Popovics prefektus bejelentette Mangra Vazul alelnök lemondását, ami a prefektusnak Simoncival történt incidense utójátéka. Mangra helyett Várad Odón ügyvédet választották meg, aki közölte, hogy eddig 4227500 lej gyűlt be, még tízmillió szükséges és ezen a pénzen lakásokat fognak építeni.

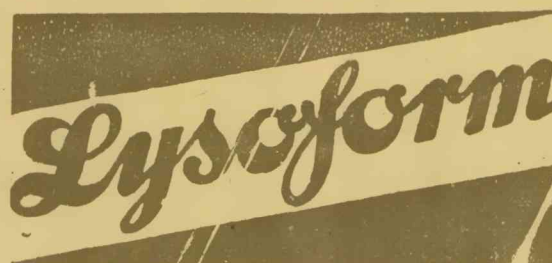
— (Gritta rendőrprefektus lakása.) Kolozsvárról jelentik: A Danilescu panama nyomozásánál, mint ismeretes, letartóztaták Felicianu pénzügyi tisztviselőt is, akinek lakását Gritta Ovidius rendőrprefektus átfoglaltatta. Feliciánt utóbb a vizsgálat rehabilitálta, mire Gritta prefektus ellen feljelentést adott magánlakásért és hivatalos hatalommal való visszaélés címén. Mivel Gritta jelenleg szabadságon van, ügyvédje terjesztette elő ve dekezését, azonban a tárgyalást elnapolták.

— (A Brassói Magyar Dalárda) régi zenekari tagjai, valamint az ujonnan belépni szándékozók augusztus 4-én (hétfőn) a próbahelyiségben (hangszer nélkül) megjelenni szíveskedjenek.

— (Ujabb betörővezérek érkeznek.) Ugy látszik, hogy Terente sikerei buzdítólóg hatnak a különböző banditákra, mert állítólag Romániában van már az eddig Svájcban tartozkodó betörő király is, Jellinek Ferenc. Brailából körözlevelet küldtek Kolozsvárra, amelyben értesítik az ottani rendőrséget, hogy a keddről szerdára virradó éjjel betörték a Francu-féle vaskereskedésbe. A betörés tettese Jellinek, akit állítólag felismertek, s akit most a rendőrség keres.

— (Meghívó.) A brassói katolikus kör évi közgyűlése 1924. augusztus 3-án délután három órakor a kath. iskolák rajz termében tartja meg, melyre a tagokat az elnökség ezennel meghívja. Tárgysorozat: elnöki megnyitó, a titkári, pénztáros, könyvtáros, háznagy jelentése, költségvetés, zárszámadás. Brassó, július 26. Az elnökség.

— (Beiratások a fogarasi ref. polgáriba.) A fogarasi ref. egyházközség polgári leányiskoláját továbbra is fenn tartja. Beiratkozhatnak az I—III. osztályokban protestáns vallású leány növendékek. A IV-ik osztályba bármely vallású növendékek, kik eddig is itt tanultak. Az I—III. osztályokba más vallású, mint protestáns leányok, csak külön egyénenként kérendő és megnyerendő miniszteri engedéllyel vehetők fel. Vidékről jövő növendékek számára előnyös árak mellett első rendű háziállást biztosítunk. E tekintetben levélbeli megkeresések a fogarasi ref. lelkészi hivatalhoz intézendők. Ha kellő számban jelentkeznek fiúk, abban az esetben a fiúk külön szekcióját továbbra is beállítjuk. Részükre is a fenti feltételek érvényesek. Az iskolai díjak az erdélyi általános felekezeti megállapítások szerint fizetendők itt is. Kíváncos volna, ha a jelentkezési kíváncsi, már csak a maguk tájékozódási céljából is, ez évi augusztus hó 15-ig jelentkezzenek az iskola igazgatóságánál. Vidéki tanulók jelentkezése irásban is megtörténhetik. A fogarasi ref. polgári iskola vezetősége.

— (A többségek ötletei kifogyhatatlanok.) Munkácsi tudósítónk jelenti: Rendelkezés érkezett Munkácsra a kassai táblától az ügyvédszövetséghez, amely kimondja, hogy ezután mindenféle hivatalos bírósági hirdetményeket is csak szlovák, cseh, vagy ruszin lapokban szabad közölni. Magyar lapokban bírósági hirdetmények közzététele tilos. Ha egy ügyvéd egy árverési hirdetményt magyar lapban közöl, akkor a hirdetés díja az alperesnek nem számítható fel.

— (Rendőri hír.) Paulman brassói komiszár és Vana agent tegnap elfogták a következők ismert zsebtolvajokat: Kiss Ilona, Balázs Anna, Doró Erzsé, Kovács Miklós, Jónás Gyula.

— (Elmekórházba szállítják Mátéffy Hosszu Jánost.) Kolozsvárról jelentik: Mátéffy Hosszu Jánost a bányahunyadi „ördögös” katonát be szállítják a nagyváradi elmekórházba, ahol Kenéz főorvos már megtette az előké születeket a megfigyelésére.

— (Herzlemlékünnep Brassóban.) A brassói zsidó ifjúsági szervezetek folyó hó 2-án, szombaton este nagy Herzlemlékünnepélyt rendeznek. Az érdeklődőket ezuton hívja meg a rendezőség. Az ünnepély a hitközség tanácstermében lesz megtartva 9 órai kezdettel.

— (Szolgálatos gyógyszerterak.) Augusztus 2—16-ig a déli, éjjeli és vasárnapi szolgálatot Jekelius F. Remény gyógyszerterára, Kapu-ucca 23. szám alatt és Klein Viktor Arany Korona gyógyszerterára, Bolgárszeg, Katalin-ucca 7. sz. alatt látja el.

— (Beteg ön?) A Kászoni-forrás egészen biztosan meggyógyítja. A leghíresebb orvosprofesszorok nyilatkozatai a Kászoni-víz páratlanul csodás gyógyító erejét egyhangulag ismerték el. A Kászoni-forrás vize bő jód tartalmánál fogva a legmakacsabb betegségekre is gyógyító hatással van: a vérbajt, skrofulózist, angol kórt gyógyítja. Az erdélyi ásványforrások között a leggazdagabb olyan anyagokban, amelyek az egészségre feltétlenül jótékony hatással vannak. A Kászoni víz minden alkalatrésze — a vegyelemző professzorok megállapítása szerint — a legnagyobb fokban alkalmas arra, hogy a beteg szervezetben előnyös változást idézzen elő. Csizfűdő vízával bármikor a legteljesebb mértékben felveszi a versenyt. A Kászoni forrás Salutaris-vize az egyetlen, amely mindenkinek használ. Mindenki igyeke Kászoni-Salutaris-vizet!

MODERN MOZGÓ

Egy szenzációs Dorian-film bemutatója lesz szombaton és vasárnap, az augusztus hónap legnagyobb filmeseménye „Tristan és Izolda” eredeti Wagner-zene kísérettel. Vasárnap délelőtt nagy gyermek előadás „Fatty és Smatty” vígjátékot.

(*) A valódi Königsmark című film ma szombaton kerül az Apolló Mozgóban bemutatásra. Izgalmasabb és szívesebb cselekményű filmet — ahol a fejlemények lekötik az érdeklődést — keveset láttunk még Brassóban. A Königsmark (Ki rályasszony szeretője) Pierre Benoit világ hírv regénye után készült film egy német királyasszony és egy francia tiszt szerel-

mét meséli el. Henriette Duflos és Petrovich Szvetisláv játsszák a pompás darab főszerepeit. A monumentális film kétrészesben kerül bemutatásra, az első rész hétfőtől beázólag. A szabadjegyek csak szombaton délután 3—5 óráig érvényesek. Jegyek előre válthatók a mozi irodájában. Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel nagy gyermekelőadás lesz „Ó” és Baby Peggy kerülnek színre.

(*) Szívbanál és érelneszesedésnél a FERENC BAJNÁK keserűvíz erőlködés nélkül való könnyű székletet biztosít.

(*) Könyvkedvelők figyelmébe. Barmely — bárhol hirdett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat jó áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő Cluj-Kolozsvár.

Tökeletes szabásu ragiának csak NEUMANN nál.

— (Még jelent a Lázadó szív.) A legkedveltebb magyar írók egyikének, Szederkényi Annának legújabb regénye: a „Lázadó szív” most jelent meg izlées kiállításban. Ára 70 lej. Könyvkereskedőknek megfelelő engedmény. Megrendelhető a kiadónál: Brassói Lapok könyvosztálya, Brassó.

— (Orvosi hír.) Dr. Steinburgi Pildner Károly szem, fül, orr és gége orvos már ezental Vár-ucca 84. a. szám alatt lakik. A rendelés azonban tovább marad Kapu-ucca 69 szám.

— (Orvosi körökből.) Dr. Ritterbör és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirsch-ucca 25. I. szám alatti rendelőjében nőknek 1—fél 2-ig, férfiaknak délelőtt 11—1, és este 8—9 óráig.

(*) Póstyén fürdőn teljes erővel folyik a szezon. A „pompás Thermia Palace” szállót, mely az összes fürdőkkel egybeépült, már rég megnyitották. Az árak meglepően mérsékeltek. A Thermiában már napi 65 ck-ért kapható lakás penzióval. Felvilágosítások telefonon is: Krafft és Herberth drogueria, Brassó, Buzasor 9. Telefon 219. ahol eredeti póstyéni iszapkocka is kapható házikurára.

KELEMENNÉ ZATHURECZKY BERTA

két nagyszerű regénnyel ajándékozta meg irodalmunkat, amely két regény mintegy kiegészítője egymásnak és együtt teszik felejthetetlené szerzőjük nevét a magyar irodalomban. Az első regény az „Asszony átka — az asszony” s ennek mintegy folytatása — bár mindkettő kifogástalan kerek egészet képez — a

Simonyi obesterné.

Nagyszerű meglátással rajzolja meg a szerző a székely, szelidlelkű feleség, de gögös főúri asszony és a német polgári származású, de tüzes és izig-vérig asszony, Rosmann Mária versengését a kalandvágyó, daliás Simonyi obesterért. Senki még asszonyt nagyszerűbben meg nem látott, plasztikusabban meg nem rajzolt, melegebben meg nem értett mint Kelemenné Zathureczky Berta

Simonyi obesternét.

Mindkét könyv kapható minden könyvkereskedésben és megrendelhető a kiadónál

Brassói Lapok

könyvosztálya Brassó, Kapu-u. 64—66.

Az „Asszony átka — az asszony” ára 80 Lei

A „Simonyi obesterné” 70 „

IRODALOM, MŰVÉSZET

Művészeti és iparművészeti kiállítás

A Klingsor helyiségében jelenleg látható kiállítás változatos s nagyobbára értékes anyagot mutat be, magyar és német művészek és iparművészek terméséből. A képek közül kiemelkednek Hans Eder és O. Gawell munkái. Eder egy citrom és narancs csendéletet állított ki. Művészetének nagy kvalitásai teljes pompában ragyognak a képen: lenyűgöző szintetikus formálás, egyéni kolorizmus, mindig érdekes és amellott klasszikus, egyszerű és nemes festői előadásmód mesterművé avatják ezt a csendéletet. Gawell, északnémet-

Baumgarten Géza Marosvásárhely, Fő-ter.

BUTOROLNÁZLET Telefon: 194. VARRÓGÉPÜZLEI Telefon: 114. Szabómesterek 154 db. 18/33 Central Robbin-varrógép jutányos áron eladó (egyenként is) Varrógépek, szálak, kerékpár-alkatrészek, fegyverjavítások, javító műhely. Kedvező fizetési feltételek! 543

országi festő, két akvarelljében (michelsbergi részlet és egy figurális kép) akvarellfestőknél szokatlan nagystílusúakat mutat rajzban és izzó, világító színeiben. A két kiállított akvarell elsőrangú. Kimm, a kitűnő brassói rajzoló két rajzában főleg virtuóz és előkelő művész mint mindig. — Grete Csáki képei közül legjobb egy gyermekfej, mely a szimpatikus művészno legsikerültebb műveinek egyike, nagy leány csoportképében monumentálisra törekszik, — de túlságosan plakát szerű lesz. Morres akvarellje csinos, Beindorf képei gyöngék. Honigberger sokat tud technikailag, de a kiállított képein, a melyek egyébként a művész régebbi korszakából valók, nem tudunk markánsabb egyéni vonást felfedezni.

Külön helyen kell megemlékeznünk a kiállított magyar rézmetszetekről. A magyar művészet, mely legutóbb Rudnay Gyulaival a velenői nemzetközi kiállításon világraszóló diadalt aratott, a grafikában is büszkén megállja helyét. Grafikuskaink egy Nagy Sándor, egy Zádor, Rudnay, Darkovics, Torday-Schilling, Gara, Mitz, Prihoda, hogy csak ezeket említsük, mind megannyian hivatott, részben kivételes tehetségű képviselői a fekete-fehér oly érdekes és disztíngált művészetének. E művészetnek nem utolsó előnye az, hogy lehetővé teszi, hogy nemes és igazi műalkotásokkal díszíthessék otthonukat olyan műbarátok is, kik nem képesek ezeket áldozni egy-egy festményért. A kiállított metszetek, melyeknek tökéletes és a legkényesebb művészeti igényeket kielégítő nyoma az egyetlen budapesti rézkarc műhely kitűnőségét dicséri, Nagy Sándor, Torday-Schilling, Komjáthy, Gimesi, Imrey Lajos és Párek pompás műveléssel ismeretlik meg a brassói közönséget. Egy közelebbi alkalommal, amikor egy nagyobb kollekció lesz látható, részletesen foglalkozunk a magyar grafikusokkal, a most kiállított metszetekről csak annyit, hogy beszédesen dokumentálják azt, amit a magyar grafikai művészetről általában mondottunk.

Az iparművészeti munkák közt első helyen állanak Better Erzsébet kiváló ízléséről és formafantáziájáról tanuskodó ötvösmunkái; megemlítendők még Phleps kisasszony sikerült játékszerei, Reimesch asszony szép kézimunkái és néhány porcelán-tárgy a híres roscuthali gyárból.

H. H.

(*) Luise Gmeiner a híres pianista nő Brassóban augusztus 1-től szeptember 15-ig mesteriskolát tart pianisták, zongoratanulók és zongora tanárok részére. Egy óra díja 150 lej. Jelenkezéseket elfogad: Klingsor koncertiroda Brassó, Len sor 31.

JÓ ESTÉT KIVÁNO!
megjötték a temesvári huszárok!
A legjobb és legkedveltebb csárdás
M. Ravetz kiadás, mindenütt kapható

KÖZGAZDASÁG

Mire utazott a mi pénzügyminiszterünk Londonba

Az angol pénzügyi körök érdeklődnek Románia iránt

A Brassói Lapok eredeti tudósítása.

BRASSÓ, augusztus 1. Tegnap még rejtelen volt előttünk, hogy agilis pénzügyminiszterünk miért ment olyan váratlanul Londonba, s miért tartotta szükségesnek, hogy a nyaralás helyett a híres angol körökben próbálja meg az orientálódást. Már megjött a rejtély kulcsa: itt van előttünk a Londonban megjelenő Financial Newsnek egyik utóbbi száma, amelyben elég hosszú interjút találunk Románia megingathatatlanságát pénzügyminiszterével. Ugy látszik, ez adta meg az utolsó lökést a pénzügyminiszter elhatározásához, — egy Brassóban unatkozó újságíró, kit Bukarestben lázas sietséggel, soron kívül és mindenekelőtt fogadtak, aki a lapja iránt való hűségéből ezt az exotikus pénzügyminisztert is meglátogatta, ha már erre jár. Hiába, egy eleven újságíró egyszerre nagyhatalomnak látszik, feltéve, hogy nem kisebbségi lap munkatársa. Az interjú megszületett, sőt mi több, meg is jelent a pénzügyminiszter azonnal csomagolt és meg sem állt Londonig, hogy «a kedvező hangulatot» meg azon melegében siessen kihasználni.

Ennek a cikknek meg van az a jó tulajdonsága, hogy csakugyan egyetlenegy rossz szót sem mond pénzügyminiszterünk, ami külföldi lapnál és szaklapnál, amely érti a dolgokat, igazán ritkaság. Nincs is benne semmi egyéb, csak amit a pénzügyminiszter mondott, hű feljegyzésekben, hogy csak úgy sugárzik belőle a liberális közhelyek unalma. Ezeregyedszer mondja el itt a pénzügyminiszter, hogy Románia szívesen látja az idegen tőkét, — de nem nyilatkozik arról, hogy miért megy hát ez a tőke minden más elképzelhető helyre, csak ide nem?

Elmondta, hogy az államháztartás helyzetével nagyon meg van elégedve, mert a havi átlagos kétmilliárdnyi bevétel a szükségletekre több mint elegendő. Egy kicsit aztán különösen hat, mikor pontosan a következő kikezdésben már megváltozik a prognózis és a pénzügyminiszter arról beszél, hogy némi gondot okoz neki a belföldi függő adósságok ügye, mert ezekre nincs fedezet. Pedig mikor ezt mondta, biztosan nem is gondolt az iparral és kereskedelemmel szemben fennálló állami tartozásokra, amelyeknek kiegyenlítésére eddig még nincs más fedezet, mint az az ígéret, hogy a petróleumjándékoság árából majd erre is gondol a kormány. Ígéret, amelyet már legalább négy más ígéret keresztezett.

Ezen a futó aggodalmon azonban hamar túltette magát pénzügyminiszterünk, mikor ezt az interjút elolvasta. Mert mindjárt utána ezek a felemelő kijelentések következnek:

— Kétségtelen, hogy az országnak szüksége van a külföldi pénzügyi segítségére. Mégis a mostani helyzetben úgy látszik, sokkal helyesebb, ha állami kölcsön helyett az idegen tőke inkább a magánvállalkozásokban keres elhelyezkedést. Mi nagyon szívesen látjuk az idegen pénzt az országban, de nem tartjuk megengedhetőnek, hogy amellet a belföldi tőke csak passzív szerepet játsszék és minden vezetéssel annak engedjen át. Azok az idegen vállalatok, amelyek nem bíznak abban, hogy mi együtt tudunk velük dolgozni és amelyek a mi jövedelmi forrásainkat a mi vállalkozóink kizárásával akarják kihasználni úgy, ahogy az a háború előtt Törökországban történt jobban teszik, ha ezután is távol maradnak innen. A gyakorlat már megmutatta, hogy a román tőkevel való együttműködés nemcsak hogy lehetséges, hanem mindkét félre nézve előnyös is.

Magasztos szavak és csak még szebben hangzanak, ha elolvassuk a következő bekezdést is, amelyben a pénzügyminiszter arról győzi meg az újságírókat, a publikumot és elsősorban önmagát, hogy az ő idegen tőkét a petróleum-harban is szívesen látja, csak éppen a termelés ellenőrzését akarja biztosítani a belföldi tőke számára. Erre annál nagyobb szükség van, mert a petróleum fontos hadi anyag is és Románia nem teheti ki magát annak a veszedelemnek, hogy a petróleumforrások kiaknázása a külföldi tőke kezében legyen, mert az egyúttal politikai jelentőséggel is bír, — notabene az érdeklődő külföldi tőke csak az antant államából kerülhet ma Romániába. De Brătianu mindenestre jobban tudja, hogy mennyire bizhat ezek politikai hűségében.

Nem kell ezekhez semmi kommentár. Nincs arra szükségünk senkinek, a gazdasági közvélemény ugyanis tudja, mit tartson mind erről, Brătianu Vintilát pedig ugysem győzhettük meg arról, hogy egy egész ország gazdasági felvirágzásának ő az egyetlen kerékkötője. Neki elég, hogy a papír türelmes, hogy a tőlünk messze eső emberek szemében mi csak furcsa, kis ország vagyunk, melynek a belső és külső gazdasági ügyei annyi figyelmet sem érdemelnek meg, hogy az ilyen természetű kijelentéseknél a mondottakhoz egy kis elemzést is hozzátegyenek. Ha van valaki, aki ezt a cikket élvezni tudja, az ő maga, a pénzügyminiszter, s most vonatra ült és meg sem áll addig, amíg kezét nem fog azzal a derék szerkesztővel, aki olyan szépen lenyomatta mindazt, amit ő neki mondott.

Ezért kellett most a pénzügyminiszternek Londonba utazni és ezt jelenti az, hogy «a londoni pénzpiac érdeklődést mutat Románia pénzügyei iránt».

Mi mindezt megértjük. Csak az az egy fáj, hogy pénzügyminiszterünkől még mindig csak a viszontlátásra bucsuzhatunk.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, augusztus 1.

A külföldi piacon a svájci frank megszilárdulása erősen kidomborodik. A lej bírja az iramot a frankkal.

A belföldi piacon tegnap délután lanya irányzat mellett az árfolyamok 42.90 lejes svájci franknak megfelelően alakulnak. A lanya irányzatot az árfolyamoknak Zürichben történt lemorzsolódása magyarázza.

Ma reggel ugyanilyen alapon, 42.90-es svájci frankkal indul az üzlet. Bukarest erősen kínálja az árut. Az egész délelőtti folyamán tart a lanya irány, amely 42.70-es árfolyamban nyer kifejezést. A zürichi nyitás hatása alatt némileg javulnak az árak. Déli zárás: Egy svájci frank 42.90 lej, egy font sterling 1012, egy olasz lira 10.05, egy cseh korona 5.81, egy francia frank 11.65, egy dollár 229 és egy negyed, egy lejért 309 osztrák és 350 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelenben a tegnapi zárástól való eltérések). Nyitás: egy dollár 535 és egy negyed, (—3 és fél), egy angol font 23.61 (—11), száz francia frank 26.97 és fél (+7 és fél), száz olasz lira 23.187 (—12), száz cseh korona 15.87 és fél (—12 és fél), száz dinár 6.42 és fél (—2 és fél), száz leva 3.92, száz lej 2.35, tízezer magyar korona 0.69, tízezer osztrák korona 0.75 és fél (—háromnegyed), 100 járadékmárka 129

(—) A brassói szabóiparosok termelészövetkezője. Most ejtette meg első félévi elszámolását a brassói szabóiparosok termelészövetkezője, amelynek programját megalakulásakor a közhaszon vállalkozást megillető igazi meleg-

séggel ismertették. Az első félévi eredmények teljes mértékben igazolták a vállalkozáshoz fűzött várakozásokat; nemcsak a szövetkezett kisiparosok javát szolgálta az, hanem a nagyközönséget is, amelyet kitűnő minőségű és minőséghez képest aránytalanul olcsó áru készültetésekel lát el. A közönség is megbecsüli ezt az új vállalatot, mert bár az még nem tudott megfelelő üzlethelyiségre szert tenni, a vásárlókja Weisz Mihály-útcáj 2 szám alatti emeleti helyiségét is szívesen keresték fel, miről az első félévi forgalom tanuskodik. Ide vonzotta a vásárló közönséget a férfi, női és gyermekruhák, felöltők, szőrmeáruk jó anyaga, ízléses, szolid és tartós kivitelű munkája; a cikkek mérsékelt ára. Az első félévről szóló beszámolás alkalmával megállapított reális eredmény is igazolta, a várakozást. A kitartó munka, szorgalom, szolid üzleti elvek fényes sikert értek el, s megteremtették azt a biztos alapot, amelyen ez a minden dicsőre méltó társulat jövő haladéka, teljes megszilárdulását és erős felvirágzását el fogja érni. A társulat egyúttal lépéseket tett nyílt üzlethelyiség megszerzésére. Reméljük, hogy e törekvése sikerre is vezet, mert nemcsak a kisiparos társadalom egy széleskörű rétegének megerősödéséről és boldogulásáról van szó, hanem a fogyasztó közönség érdekéről is.

SPORT

Mégis párbaj lesz a Kovács-Puliti ügyből

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

Budapestről jelentik: A magyar vívószövetség foglalkozott a Kovács magyar zsűri tagon esett sérelemmel és ügyét magáévá tette. A magyar vívószövetség elégtételt kér a nemzetközi vívószövetségtől, viszont nem gátolja meg Kovácsot személyes térre vitt ügyének elintézésétől. Kovács segédei Gerde Oszkár és Rády József, akik táviratilag provokálták Pulitit.

(x) Ducret óvást emelt Posta bajnoksága ellen. A vívóbajnoksági döntők idején fenntartással közöltük Ducret óvásának hírét — mit most megerősítettek. Ducret olasz intrikák következtében felebbezett a nemzetközi olimpiai bizottsághoz Posta bajnoksága ellen.

(x) Milyen fontosabb mérkőzések lesznek vasárnap? Brassóban a Vulkáni Sport Club játszik a Brasóviával, Kolozsváron szombaton a vasárnap a Victoriával játszó Vasas mérkőzik a Hag gibborral. Nagyváradon a kolozsvári CFR lesz a Törekvés ellenfele, míg Marosvásárhelyen a Nac lesz az MSE vendége. Temesváron az ATE—Kinizsy mérkőzés győztese játszik közép-döntő mérkőzést a marosvásárhelyi CFR—Muresullal.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Nyílttér*

A Modern Mozgó igazgatósága, melyet különben nem tartunk polemizálásra érdemesnek, igyekszik magát tisztázni és ezért a közönséget a »Koenigsmark« című film hamisításával akarja félrevezetni azzal a magyarázattal, hogy az eredeti filmet nem akarta a közönségnek bemutatni, mivel az németellenes tendenciájú.

Nem kommentáljuk és nem is óhajtjuk ezen urak furcsa helyzetét nyilvántartani, mégis felteszünk egy kérdést:

Miért használták fel a »Koenigsmark« címet más film részére, ha ez a név annyira gyűlöletes a németekre nézve és miért nem mutatták be a »Niebelungen« mondat? — vagy talán ez is németellenes volt?

Az igazság az, hogy a Modern Mozgó a »Niebelungen sage« c. filmet azért nem vette meg, mivel e film csak a németeket érdekli és az idevaló németek nem látogatják a mozgókat. — Meghívjuk a tanár és szerkesztő urakat a film megbírása végett, a szombaton d. u. 3—5-ig megtartandó főpróbára.

Az ítélezkést a közönségre bízunk, mi csak nagyon sajnálkozunk ezen urak tehetetlenségén.

Az Apollómozgó igazgatósága.

(*) Ezen rovat alatt közölttek nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A valódi

Schicht „Szarvas“ védjeggyű szappan

kímélt értékes fehérneműjét.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pt. Sc.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy szöve: 3 lel. - Vastagabb betűvel 6 lel. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lel.

12 HP. I. H. C. Cormick gyártmányu benzinlocomobil,
6 HP. Langen & Wolf gyártmányu benzinlocomobil fűrésszel,
4 HP. Sved gyártmányu nyersolajmotor szállító készüléken,
1 Herefejtő,
1 Hoffherr-féle kazalozó 12 mtr.,
1 Favágómotor, 6 PS. Mc. Cormick

teljesen üzemképes gyárilag kijavított állapotban mérsékelt árak mellett, előnyös
fizetési feltételek mellett kaphatók a

Barcasági Szász Gazdasági Egyesület gépcsarnokban

A. Marko & Társa Brassó, Hosszu-utca 137.

2091

Nyersolajtartály

23 m³ ürtartalom, filtráló készülékkel,
teljesen új, elsőrangú gyártmány, leg-
rövidebb szerkezet olcsón eladó. — Közelebbit a

TÉGLAGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Segesvár.

A t. közönséggel tájékoztatás végeit
közöljük, hogy cégünk

V. Missir Fii & Comp. S. A.

Au Printemps de Bucarest

S. A. nevet vette fel, ugyanazzal a
R. T. szervezéssel és vezetés-
sel, mint ezelőtt.

000000

Fenti cégnél az összes őszi ujdonsá-
gok a legnagyobb választékban rak-
tárba érkeztek.

674

Árverés.

Baróton, 1924. aug. 8-án d. e. 11 óra-
kor 60-80 q széna Bacsoni György kése-
d. mes vevő terhére, veszélyére nyilvános
árverésen hatósági személy közbejöttével a
kereskedelmi törvény 351. §-a alapján el-
adatlik. Átvétel 10 nap alatt eszközölendő.
Átvételkor a vételár fizetendő.

6095

Dr. Bíró Gyula.

Pályázat.

A gyergyóalfalui róm. kath. polgári
iskola egy román-francia tanári állásra pá-
lyázatot hirdet. Tanítani kell a románt a
felső osztályokban, a franciát minden osz-
tályban és román történelem-alkotmánytant,
esetleg földrajzot. Óraszám maximum heti
24 óra. Fizetés havi 2160 lej és lakbér havi
240 lej, esetleg lakás. Pályázhatnak okleve-
les tanítónők is, kik képesek ezen tárgyakat
tanítani. Határidő augusztus 18.

6064

Igazgatóság.

TÁRLUNGUL

hosszúfalusi villamos társaság ke-
res kétlovas fogatjához ko-
csist. Csakis románul is beszélők
forduljanak a társaság csornátfalusi
irodájához.

5064

10452

NAPONTA FRISSEN PÖRKÖLT
MEINL-káv

kapható a brassói fióknál.

WEISZ MIHÁLY- UCCA 11. SZ.

BRASSÓ, KAPU-U. 10.

Mindenkit érdekel!

Hatóságilag engedélyezett végkiárúsítás!

A t. vevőközönség szíves tudomására hozzuk, hogy a **Kolostor-ucca** (róm. kath. templommal szemben) **24. szám alatti** üzlethelyiségből rövid
időn belül kiköltözni vagyunk kényszerítve, mely oknál fogva üzletünket feloszlattuk és a mai naptól kezdve **hatósági engedély alapján, mélyen**
leszállított árak mellett kiárúsítjuk.

Mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségleteinek beszerzésére megragadja e kedvező alkalmat, annál is inkább, mivel dus választéku raktárunk
egész készletét a folytonos áremelkedéssel ellentétben meglepő olcsó árakon árusítjuk ki.

Eladásra kerül mindennemű női és férfi ruházati cikk.

A kiárúsítás csak rövid pár napig tart.

KLEIN JÓZSEF ÉS FIA, BRASSÓ.

Vételkényszer nélkül!

Mindenkit érdekel!

2050

VASÁRNAP

NAGY ZOLTÁN

A harang

Harsányi Kálmán

A némán pusztulók

A középosztályból nincs visszavonulási út. Aki odajutott, az ott is marad, még ha bukik is. De ha bukik, a réteg legaljára kerül. Ugy hull a fenékre, mint tenger vizében a parányi egysejtűenyek szabad szemmel nem is látható kováza, mikor kilobbant belőle az élet-energia.

Az oceaóban szakadatlan ez a lassu hullás; évezredekbe telik, míg a fenékre terült lenge fátyol araszos, öles, majd emeletnyi réteggé növekszik s a roppant nyomás alatt tözeggé préselődve meg-növeli az élők élettelen talapatát. A természet a halállal is épít tovább; az élet lejárt kicsi óraműveit, mikor elke-tyegték már, amit el kellett ketyegniük, lehullatja az élettelen világba, hogy összegyűjtse, félretegye s valamikor, uj-ra feloldva, visszaadja az élők világá-nak. Nincs ebben semmi szomorúság, nem katasztrófa ez, csak az örök élet rendje, amelynek egy-egy muló epizód-ját halálnak szokás nevezni. Így hullunk egyenként, lassu, szakadatlan hullással mi emberek is a fenékre az élet roppant oceaójában, mikor lejárt ben-nünk az óramű s törött rugóink, kicsor-bult kerekünk visszakerülnek az örök ol-vasztó kohó nagy anyagraktárába. Így kell lennie, így szép, így megnyugtató. De ha katasztrófáisan történik ugyan-ez bármily kicsiben is, fellázad az igaz-ságba vetett hitünk s még az okok fel-ismerése sem nyugtat meg, melyek pe-dig beláthatnák, hogy a pusztulásnak azért meg ezért meg kellett történnie.

Nagyot rendült a világ, az életocean ember-óra műveit ötödfél esztendőn ke-resztül milliószám állította meg s taszi-totta fenékre maga az emberi örület, s a megtévelyített vizek maig sem tud-tak megcsillapodni. De csillapodóban vannak. A rend és az új élet reménye mindenütt felmerült már. Csak a világ-katasztrófa két fókuszában folyik to-vább a pusztulás, mintha odaörvénylet volna a rengés minden átka. Az orosz tenger és a kisiny magyar öböl ez a két fókusz. Jaj annak, aki nyitott szemmel alamerül, hogy a vízszint alá tekintsen, mert az uszó hajóroncsok teteme csak a felszín szomorúsága, a muló, a han-gos, az, ami az arca kiült, hogy min-denekelőtt láttassék; de a mélységeké, a titkoké, az néma és rettenetes. Lemerül- lők nyitott szemmel. Csak egy pillanat-ra. Ki bírná ki odalenni soká! Nem törő-döm most a magukat óriásokká falt ra-gadozókkal, a tőzde cápaival s a fűr-tőkben függő póccasomók sérthetetlen-ségben sütkérező élőskölőnivalival; még arra a halovány vigasztalóra sem vetek figyelt, hogy a korallfenék ágabo-gán már folyik itt-ott valamelyes ko-molyabb, becsületesebb munka; ma csak azokat az apró, névtelen lényeket veszem szemügyre, amelyek a víz min-den csöppjének színeit, ízét megadják és amelyeknek, mint mondtam, ki-csiny kovácsaik a fenékre hullanak, mikor kiszállt belőlük az élet.

Es így, mikroszkópiamon keresz-tül, meglátom azt a nagy, hangtalan ka-tasztrófát, mely jajszó nélkül folyik fenék és felszín között: a magyar középosztály néma pusztulását. Hull-a-nak, hullanak egyre. A nagy világocceán-ban gyér ez a hullás, itt olyan, mintha sűrűn havazna. Mert minálunk még él-ve hullanak alá azok a kicsiny lények, amelyek minden vízcsoport izét, színeit megadják. Nem járt le még bennük az élet óraműve, csak akadozik, mint a lélekzet, mikor folyton fogy az oxigén és szédülünk, elhomályosul az agyunk s a testünk tehetetlenül elernyed. Hull-a-nak, hullanak egyre és tehetetlenül ver-gődnek a fenéken. A középosztályból nincs visszavonulási út. Aki odajutott, az ott is marad, még ha bukik is. De ha bukik, a réteg legaljára kerül. A fele már ott van, sűrűn havazik, odake-rül az egész és ott fog tengeni a fené-ken, mint egy eleven iszapréteg és fö-lötte megszínítenedik és megízelenül a víz, az egész öböl vize.

A magyar középosztálynak legalább fele már egyáltalán nem jut szellemi táplálékhoz, pedig ez az élető oxigén-je, mely a fenék és a felszín között le-begetteti. Nem ülhet a könyve mellé, mert kenyeret hajszol; nem ülhet a zongorá-

jához, mert el kellett ketyegnie; nem ülhet össze néhányadmagával egy órai megvasabb csevegésre, mert nem akad hasonlóhoz olyan lélekre, ame-lyik egy egész órára ki tudná magát sza-badítani az árfolyamok, zűríchi jegyzé-sék, cukorpanamak, politikai botrá-nyok, politikai szögyenvallások, gyujto-gatások és gérombolások, a zűlés és szemny ezer jenségeknek lelket fojtoga-tó halójából, melynek minden szála-boga érdekli, mert tudja már, hogy mind, mind az ő bőrre megy. A gon-dok, a rettegek, a meghajszoltság és a szégyen csüggedése kezdik már kiölni az egyékből a szellemi táplálkozás vá-gyát. Kulturális életének megszűntével pedig a középosztály minden emberé-nek alá kell merülnie a saját maga tár-sadalmi rétegeinek legaljára. Oda, ahol eddig csak néhány kivételes páriája lé-zengett, de ahová most az egész osztály lesüllyed, szellemiek munkasából a tes-tiek rabszolgá-robotosának, páriák pá-riájának. Mert ez a legmélyebb pont, ahová ember nyomorodhatik, hiába il-letnek alsóbb nevezettel egy másik tár-sadalmi osztályt, mely nem rabszolgá-robotosa az anyagiaknak. Legalsóbb ré-teg a középosztálybeli kulturájavesztett pária. Szomorú szülöttje a szomorú időeknek.

Még szerencse a szerencsétlenség-ben, ha legfőbb életelemet csakugyan külső erőszak vonja el tőle, s nem ő maga mondott le róla, mert lezuhaná-sának bűne így a végzetre hárítható, mely leteperle. Küzdőnek még halál-küzdőme is szép. Görcsösen ragaszkod-ni a szellemekhez, birokra kelni a gyo-morral, hogy a míg nem maszáj, ne legyen minden az övé. Krumplióri is lehet ácsorogni könyvvel a kézben, vagy gondolatokon tépelődve, míg el nem terülünk a boltajtók előtt; s a napi ti-zenhat kenyérkereső órából is vissza-visszalophat a lélek képek nézésére, ze-ne hallgatására, színházra, versre, felol-vasásra, míg csak azt nem mondja a cipőink fátogató talpa: — az a tízen-hatodik óra pedig mátol fogva az enyém, engem szolgál, s három hóna-pig rabszolgám is marad. Akkor már csak a reménység vergődött tovább. Es amikor egyetlen kabátunk kilyukadt kö-nyőke már a tízenhetedik és tízennyol-cadik robotórát is követelni kezd, ak-kor vége még a vergődő lehegésnek is, lesüllyedünk a fenékre, némán, össze-szorított foggal, páriának a sorsosaink közé.

De nem minden súlyos és ilyen hősi. Vannak jelenségek, melyek a súlyosdést sok esetben inkább erkölcsi bukásnak gyaníttatják. Mert van elmerülés a könnyű megéltetés pocsolájában is s aki odaugrik fejest, annak nincsen töb-bé kilábalása. A lelki műveltség kön-tőse a parton marad, mert azzal nem lehet ferőbe lépni. Ezer meg ezer kö-zéposztálybeli emberről lehet megál-tatani, hogy látható jövődelméből nem élhet meg és mégis megél. Miből? Mik-roszkópiusan kicsi testével a tőzde-cápák erkölcsstanát követi, vagy a póca-fértek körül legyeskedik, s fölök lesi el a dúsakáló buldogulás titkát? Leányait adja el, vagy a lelkiismeretét? Mit kap-

Hogy szívem mért nem könnyű hegedű,
Mely fölzenz minden halk cirógatásra?
Vagy mért nem édes-hangú zongora,
Hogy trillázna billentyűs fogsora,
Ha könnyű ujjat kerget könnyű társa?
Hogy mért nem hárfa, vagy mért nem gítár,
Hogy tépné húrját, míg előmlön zengne,
Szép női kéz, s ha nem tud szólni már,
A drága hölgy ölen némán pihenne?
Hogy mért nem sip, melyen szerelmi láz
Kanyargó fodru nótát fuvaldáz
Lankasztva karcsu táncosnő bokáit?
Hogy mért harang, mely csak nagynéha kondul
Ha megülök s akkor fölzug bolondul
S remegve zeng, zeng még aztán sokáig?
S most mért nem szól? ...

O elfelejtett dóm,
O régi, régi, régi ifjúságom
Ott mélyen lent az idők tengerében!
Mesés Atlantisz elmúlt száz hangja,
O süllyedt város, elsüllyedt harangja
A visszafojtott könnyek tengerében ...

hat be olyan parányi cápatörök? A ma-ga apró testvéreit. Min csügghet egy ilyen parányi póca? A szemmel nem látható kicsi hősök némán pusztuló millióit. Sokszor elnéztem, de csak most tudom igazán, micsoda hare foly-hatik egy vízcsoportban. Mert most ma-gunkhoz nagyítva látom. Az élethalál-hare nyüzsgő véglényei ember-nagysá-guak. Olyan nagyok, mint az ember és olyan törpék, mint az ember.

A hősök, a nemesen elbukottak hol-tan hevernek vagy vergődve tengenek a fenéken. A nemtelenül elbukottak élnek, fálnak és nőnek. Micsoda kiáltás a jövő-re! Minden nemzetnek középosztálya vi-seli a szellemi építés gondját; ő hord-követ a kultúra templomához és ő is áldoz az oltárán. A miénk is azt csele-kedte. De hogyan fogják folytatni a munkát a lesüllyedettek és még súlye-dők ivadékai? Es melyik ivadék veszi majd át a továbbépítők szerepét? A nemesen bukottak csenevész származé-ka, melynek szellemi táplálék már egy-általán nem jut, vagy a nemtelenül bu-kottak struggle for life-ra neveit élet-erős nemzedéke, mely szellemi táplálé-kát a fertőből szívja? Micsoda kiáltás! Pedig az a felére fogyott néhány száz-ezer csillagzó radioarria, mely még fenn-lebeg, olyan már, mint a megrikult fel-hő, amelyből még mindig hull, hull, sűrűn hull a hő...

Havas Alíz

A fekete apostol

— Judás!
— Szóltattál apám?
— Mire gondolsz?
— Mire akard, hogy gondoljak?
— Okos ember ez a Názáreti...
— Okos.
— Szereti a nép.
— És csodálja.
— Ebből nagy ember lehet.
— Messiásnak mondja magát.
— Mások is mondják, az irás igazán jövődől efféle — szolt Simon, a nagy pergamencsomó felé mutatva szemével.
— Dávidtól származik. Lehet, hogy ő az, aki felszabadítja a hazát, kiragadja a hatalmat a római kézről. Lehet belőle a zsidók királya.
— Lehet.
— Judás, tehetségesek az ő válasz-tott tanítványai?
— Együgyű falusi nép.
— Judás tei ha egy okos ember lenne közéjük...
— Kire gondolsz, atyám? — kérdi Judás tudatlanságot színelve és lelke-ben felmerült egy kép, Krisztus lába elé borult aranyhajú nő képe... a hajlá-sa izgatón lágy vonal, a mozgása, a nézése ékes szóval beszél és hangja vert arany esengése... Judás szinte látja az aranyesőt, az aranyhajesőt, az arany-pénzesőt, mely őt beboríthatja...
— Ha volna egy művelt emberük, — folytatja Simon, — aki tud számolni, pénzt kezelni... hogy megbecsülnek... és ha közéjük menne valaki, aki tudja az írást és figyelemzetelhet... szavára olykor a Názáretit, hogy kegyelbe fo-gadná azt az embert. Aztán, ha csak

ugyan felszabadítja népünket, a zsidók királya leszen, az ő kedves emberét, az ő írástudó, pénzelnő okos emberét el nem feledné. Fiam, te nagy lehetsz! Kiváló!

— Reám gondoltál atyám?
— Nehezedre esnék?
— Ha akarod atyám és ha elegendő pénzzel elláthatod nagy utra tudló fiadat...

— No persze, persze. De aztán vi-gyázz, mikor tudatlanul és bűnösmeré-szen az írástól eltér. Furcsákat tesz néha. Tegnap azt a vétkes nőszemélyt, azt a Mária Magdalénát megoltalmazta. Nem engedte kidobni az én házamból, az én atyám tiszta, szent házából. Ha meg nem gondoltam volna az ő jövő-jének biztosító voltát, őt is kikérgettem volna, de hát fiatalember... így véd-tem őt magam előtt.

Iskorióth Judás szépeket álmodik az éjszaka. Csupa bíbor, bársony... drá-ga szép lőnciál holmi... Főlfordult és újra talpraállt világ... főhivatalok... és asszony... mindig az az asszony... égő-haju, tűzesszemű, puhabőrű csudaasz-szony... megszerezhető...

S mikor az ázsiai nap fölnyitja vi-rágfakasztó, virághervasztó sárga sze-mét, ők már mennek.

Gyönyörű a hajnal, gondolja Judás. Gyűlköny asszonyi test lehelletétől il-latos a levegő. Főlfordult a madár, hogy hirdesse az élnitűdás gyönyörűt és gaz-dagságot ígérőn aranyos a nap. Oh, hogy a hajnal oly ritkán látja a várost.

Mily szép a hajnal, ha bekészen pe-regtek le a sötétség órái. Milyen könnyű a levegő, mint a szív, mely hallotta a szót: Megbocsáttattak minden bűnöd. S hogy gyűlik a dal, az ílat, a napsugár, hogy együtt, egyszerre boruljon a meg-váltó Szeretet lábai elé.

Ezt gondolta Mária Magdaléna.

Es mennek.

Hull és árad a krisztusi szó, krisztu-si tekintet és krisztusi energia az embe-rekre, az emberek fás, beteg szívére és nyavalyától elnehezült testére. És élet-től duzzadnak a szívek, behégednek se-beik, megfutamodnak a nyavalyák.

— Mindig mást beszél és mást tesz, mint amit az irás mond, — gondolja Judás.

— Jézus reánéz és mondja: — Bol-dog, valaki én bennem meg nem bot-ráncokzik.

Mennek.

Judás kezének izmai megfeszülnek, hogy görcsösen összehúzódjának, ná-la van az erszény, melybe a szegények pénze gyűlik. Gonosz-pajzánul pisliant Magdalénára.

— Ebből senki se kap, hanemha Te!

Majd a pajzanság nyomán — láng-gyul ki és a nő borzadva elfordul, mint-ha miltja állt volna elébe vörösen izzó torz alakban.

Mennek.

Az olajfák ringó hajlongással bököl-nak a Názáretinek, mint az uszo-nyok, kiknek szíve aláztatossá olvad ő előtt. A madár is szelíden néz reá, a fűszál is hétrét görnyed.

A tanítványok úgy, de úgy hallgat-ják, Judás okosabb. Nézi, hol van Ma-gdaléna és melléje settenkedik, hogy él-veze közelségét. Az asszony a másik oldalra lépked át, Judás titkon utána és mindig utána. Végre megszólítja:

— No, mi az, Gyönyörűség? Miért huzódozol tőlem, mint a belpokiosztól? Mit futsz előlem?

— Majd fölfalsz a szemeddel.

— Ej, de kényesek lettünk, Asz-szony! Ismertelek téged a városban... láttalak, ha eszembe jutott, hogy reád-nézzek.

— Enreám akár soha!

Judás megsörgeti az erszényt s kiegyenesedve, büszke öntudattól fény-lőn néz a nőre, hisz ez a pengés, cse-n-gős-bongás a mennyi zene.

Magdaléna reáveti szemét, mint aki szól: — Mit mondd ezt nekem? Az én kincsem, üdvösségem többé már nem a világból való.

Aztán az erszényre néz, mintha szól-na: — Tied ez a pénz?

Judásnak sunyivá lapul a tekintete, aztán elcsöföli.

— Jézust szersted?

Az asszony szemén, ezen a fekete csillagon átsuhan valami.

— Hallgass meg, Judás, aztán tá-vozz békével... Tudod, hogy mi volt-tam. A májusi eszthályban nyafogó macska tiszta ahhoz képest, ami én

voltam. Es azt hittem, ez már nem változhatik s számomra nincs boesánat se égen, se földön. És eljött az Embernek Fia és a te fajtád azt mondta: «Ime a falánk és borívó ember, a vámszedők és bűnösök barátja... Kérlek pedig őt egy a farizeusok közül, hogy ő vele egyék, annak okáért bemenve a farizeus házába, leüle enni... Es ime, a városban egy asszony, aki bűnös vala, hozza egy alabástrom szelencét drága kenettel... Mikor pedig ezt látta a farizeus, aki őt meghívta, monda magában: Ez, ha próféta volna, tudná ki és miféle asszony az, aki őt illeti, hogy bűnös... És felelvén Jézus, monda Simonnak, a te atyádnak: Látod-e ez asszonyt? Bejövök a te házába, az én lábaimnak vizet nem adtál, az pedig könnyeivel öntözi és fejének hajával törli meg... Engem meg nem csókolál, ez pedig meg nem szűnt az én lábaimat csókolgatni... Olajjal az én fejemet meg nem kentet, ez pedig drága kenettel kené meg az én lábaimat... Minek okáért mondom neked: Neki sok bűne bocsátott meg, mert igen szeretett, a kinek pedig kevés bocsátattik meg, kevésbé szeret... Monda pedig az asszony: A te hitet megtartott téged! Eredj el békességgel! Eredj el békességgel... Én is ezt mondom neked, Jézus!

A hegy zöld fái közül előbukkan Jézus alakja.

— Ugy beszélsz, akár az irás, de nem felel a kérdésekre Magdaléna, — suttogja Judás sötét képpel és eloldalog, majd amint látja, hogy jönnek a tanítványok Jézushoz, közéjük vegyül.

«A lélek az, ami megelevenít, a test nem használ semmit, a beszédek, amelyeket én szólok, lélek és élet... De vannak némelyek közöttetek, akik nem hisznek.»

— Különösen néz néha ez az ember — gondolja Judás. — Csak nem lát belém? Ambár borzasztóan eszes s jól használja képességeit, csakugyan a zsidók királya leszen. Tódul hozzá a nép, sejtem az esze járását. Judás! Jó lesz résen lenni.

Es megszoritja a pénzes zsákok, mint annak a kezét szoktuk, akif szeretünk. S elkerül egy ideig Magdalénát és hizele a Krisztusnak.

Mennek.

Leszakad már lábukról a saru és ők nem ismerik a fáradságot. Gyógyulnak, megtérnek, rajonganak az emberek... Judás hallgatja, hallgatja a Magvetőt és a lelke köszi.

— Az értelem szavát szeretem én, — szól magában, — az élő értelmét, nem az álom holdvilágos dalát. Nem azt beszéli, amit Mózes. A gyermekek a mennyország, meg effélék. Bölcs ez a Mester? Sokat tud, igaz. Bűvös tudománya van s eljöhethetnek, elmúlhatnak századok, míg valakinek megint ennyi ismerete lesz. De mire használja? Tehetetlen, nyomorult, sárban fetrengő emberekkel áll szóba. Azok nem segítik trónra, nem adnak hatalmat. Téves a számítása. Iskarióth Judásnak több a magához való esze. No... fényes gondolat! Hátha megpróbálna? Miért ne lehetne ő az? A zsidók királya? Segítené minden farizeus. Miért ne győzhetné le Rómát? Csak ahhoz pénz kell.

Es zsebébe csusztatja a közös erszény tartalmát, hamisakat téve az aranyak helyébe. És aznap, kerek jókedvében megöletti Magdalénát az olajfák ligetében.

Kétségbeesett erővel löki el a nő és föltűnik a fák között Jézus.

Es elsomfordál onnan Judás.

Bucsuzik a nap. Aranyszegű szürke felhők, rózsás pomáju kis habok, meleg sárga színű szalagok, az alkonyi lobogói. Jézus alakja reárajzolódik a nagy bucsuragyogásra, oldalt áll Magdalénától. A nő nézi a jelenésszerű szépet és rajongó tekintetűre fátyol ereszkedik. Könnye is csordul, egy a más után...

Felé fordul Jézus, mélységes szemrehányón néz a fatüskön ülő szépségre. Nem bírja ezt Magdolna, eltakarja kezével a szemét, lebegő ruhauja egészen földi lehajtott arcát.

Most Jézus tekintete válik szomorúvá mind jobban, jobban, mélységesebben, mikor elfordítja fejét s az ég felé néz, arra felé, ahol lebukszik a nap az éjszakába.

Es Judás lesi őket a sötétből.

Először a Jézus felé, lassan, akik földi hatalmasságot keresnek, hogy emelkedjenek. Fátyolok szemmel

pillant végig a Mester tanítványain.

— Nem én választottalak-e ki titeket, a tizenkettőt? és egy közületek ordog.

Judás lesüti szemét, de forr magában:

— Te mondad, Jézus. Az leszek, ha nem teljesül, amire vágyom, amit akarok. Jaj neked, ha az leszek.

Es jár a tanítványok között, olyan, mint a keringő héja. Majd ismét a nőhöz furakodik.

— Szépséges Magdalénám, kis csapatunk virága, gyöngye! Eljött hozzád Judás. Nem mint ördög, hogy megkísértésen, látom, hiába jönne ugy. Szerelmes szívet hozta neked, fogadd el és hagyd itt a szép szavak útját, emberét.

— Eredj másfelé, Judás, nem értesz te engem.

— Te nem értesz! Feleségül kérlek!

— Látom rajtad, hogy milyen nagy megbecsülést jelent a szavad, de most is csak arra kérlek, ne szeress engem.

— Magdolna! Ráveszem az apám, hogy befogadjon, a Simon nemes, gazdag házába téged. Magam is gazdag vagyok.

Magdolna fejét ingatja.

— Jézus csak örülni fog, ha feleségül veszel... Mi ez? Most is: nem? Te visszautasítasz, mikor így jövök hozzád? Messiasné akarsz lenni?... Asszony, ha akarod, Messias leszek!...

Magdolna nevet, Judás felbőszül.

— Ha nem mondd azonnal az igent, meghal a Messiasod, — ordítja.

— Nem fogja őt a fegyver.

Három tanítvány jön lassan, beszélgetve. Gyülekeznek a csütörtöki vacsorához.

tésben a jázminbokr, utoljára hajtod rultak az érzések, mint májusi napsütésben a jázminbokr, utoljára hajtok fejedet Mestered szívére.

Szól Judás a főembereknek: — En megmutatom nektek őt és mondok vádakat ő ellene, mennyit adtok nekem ezért?

— Husz pénzt kapsz.

— Haha, 20 pénzt? Nem tudjátoké, micsoda veszedelem ő titeknek?

— Jó, kapsz 25 pénzt.

— No, visszamegyek én, csináljatok, a mit akartok. — felel Judás és indul.

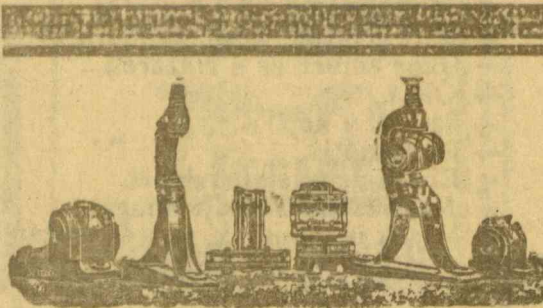
— Megállj! Itt van 30 ezüst pénznek a fele, előre, jól végezd a dolgod!

Megtörtént.

Es azután ismét Magdalénához megy Judás, megáll előtte föltartott fejjel, félig lecsukódnak szempillái, és a szája körül öntudatos kis mozgás játszik, mintha szólna: — Most már nincs senkid, csak én. Nincs senkid, senkid rajtam kívül.

Magdolna gunyosan felkacag, olyan ez a kacagás, hogy talán még a levegőnek is fáj, amint belérezeg.

— Krisztus ha meghal is, él... de te? Látom előtörni a husod, a bőröd mögül holtárga csontvázat. Látom benned az örök halottat, Judás!

TRANSMISZIÓKAT

GYÜRÜSKENŐCS-CSAPÁGYAKAT

legújabb kivitelben, u. m.

0-0 az összes 0-0

TRANSMISZIÓ ALKATRÉSZEIT

készít és raktárról szállít

0-0 az összes 0-0

TEUTSCH GYULA

GÉPGYÁRA BRASSÓ

KÜLKERESKEDELEM

Magyarország

A magyar-csehszlovák kereskedelmi kamara felállításának munkálatai megkezdődtek. A külügyi és kereskedelemügyi miniszteriumok hajlandók ez esetben eltekinteni az eddigi rendezési módtól, mert az eddigi feltételek a gyakorlatban nem voltak keresztülvihetőek. Az újítás szerint a kamarát két levelel egyet formájában akarják létrehozni, amelyek közül az egyiknek Csehszlovákiában, a másiknak Magyarországon lesz a székhelye. Ez egyeteket az illető kormány s egymással is összeköttetésben fognak állani. A kereskedelmi kamara létesítésére előkészítő-bizottságot választottak, melynek elnöke a pozsonyi kamara elnöke, Stodola képviselő.

Csehszlovákia

Csehszlovák-magyar tárgyalások az árukicserélésről.

Budapesti jelentés szerint a magyar és csehszlovák kormány között megindultak az áru kicserélésének szabályozására vonatkozó tárgyalások. A megegyezésnek az lesz az egyik pontja, hogy a két állam konzulátusainak jelentős befolyása lesz ama cégek megállapítására, amelyek az illető országból kivinni fognak. Így a prágai magyar konzulátus fogja megállapítani, hogy mely csehszlovákiai cégek bonyolítsák le a kivitt onnan s ugyanígy a budapesti csehszlovák konzulátus fogja megnevezni a magyarországi kivitt cégeket. Így megegyezés eddig csak a Svájci és Magyarországi között fennálló szerződésen található. Ezt a rendelkezést főleg a textilipar találja sérelmesnek, mivel a konzulátusok a tapasztalatok szerint inkább a nagyobb cégeket részesítik előnyben, hogy azzal elkerüljék a kis cégekkel való s a kontingens felosztására vonatkozó hosszas tárgyalásokat.

A cseh-szlovák valuta védelméről szóló törvényes rendelkezések kiegészítéseképpen a prágai pénzügyminiszterium a Bankhivattal egyetértően elhatározta, hogy a pénzintézetek, bankok és cégek, amelyek az 1919 november 28-án kelt kormányrendelet értelmében engedélyt kaptak a csekélyebb értékű valuták és devizákkal való kereskedelemre, ez engedély alapján csupán görög drahmát, szerb dinárt, bolgár levát, lettországi latot, finn márkát, litván litet, osztrák koronát, német márkát, lengyel márkát, esztországi márkát, magyar koronát és román lejtvásárolhatnak, illetve ezekkel kereskedhetnek.

Ausztria

Ausztriában a bankjegyforgalom július 15-ig 7533 és fél milliárd koronát tesz, ami 230 és fél milliárddal kevesebb, mint az előző héten. — A csökkenés az általános gazdasági pangással van összefüggésben.

A Csehszlovákiával folytatott kereskedelmi szerződés tárgyalások befejezéséhez közelednek. Ezután az előző év őszén a jugoszláviával megkezdett, de közben megszakított tárgyalásokat folytatják. Miután pedig a kereskedelmi szerződés tárgyalásai már Németországgal is befejeződtek, Ausztria a reá nézve fontos szomszéd országokkal szabályozta kereskedelmi politikáját. Kezdeményező lépéseket tettek az Oroszország melletti kis utódállamokkal való tárgyalások bevezetésére is. Az osztrák-bulgár kereskedelmi vonatkozások megkönnyítésére fog szolgálni a Bécsben felállítandó osztrák-bulgár kereskedelmi kamara.

Anglia

Az angol piacon az iparcikkek ára a legutóbbi 12 hónap alatti 20%-kal emelkedett az amerikai árakkal szemben, melyek 7%-kal estek.

Jugoszlávia

A Belgrád és Róma közötti avonai megrovitása már régóta különös gondot okoz Belgrád gazdasági köreibben, mert mióta a jugoszláv-olasz vitás kérdéseket elintézték, Belgrádban szeretnék Olaszországot a jugoszláv nyersanyagok értékesítési területévé felhasználni.

Ezek a törekvések Rómában is rokon-szenvre találnek és az olasz külkereskedelmi miniszterium elhatározta, hogy Fiume és Ancona között rendszeres hajózási járatot létesít a jugoszláviával való forgalom könnyebb és gyorsabb lebonyolítása céljából. Ez a körvonal vonal természetesen igen nagy mértékben fogja szolgálni Jugoszlávia érdekeit, mert a nyersanyagoknak csak a

tengeri uton való szállítása felel meg. S ha a jugoszláv gazdasági politika végleg ebbe az irányba terelődik, a magyar áldozatokkal teremtett Flume elsősorban a horvát és a szerb gazdasági életnek lesz javára.

Oroszország

Az orosz szovjetek egy-egy irányban dicséretreméltó erőfeszítéseket tesznek azért, hogy a külföld bizalmát maguk felé tereljék. Így a Szipérián keresztül vezető vasutvonalat minden eszközzel igyekeznek a nemzetközi forgalom számára nyitva tartani. Az ut tizenhárom napig tart Moszkvától Mukdenig s az expresszvonal minden csütörtökön indul el Moszkvából. Egy hét múlva ér Csitába, ahol gépet vált, hasonlóan gépcseré van Karbinban és Csang-Csunban. Az utazáshoz orosz és kínai vizum kell, de az utasok jól teszik, ha Moszkvában érdeklődnek aziránt, nem kívánnak-e a közönszö szipériai szovjetállamok is vizumot vagy átutazási papirokat — A vonatokon háló- és étkezőkocsik vannak és az utasok személyes biztonságához, német hírforrásunk szerint, semmi szó nem férhet.

Az orosz-perzsa kereskedelmi szerződést július hó első felében megkötötték. A szerződés a kedvezményes kereskedelmi összeköttetés és árucseréje alapján jött létre.

Németország

Drezdai jelentés szerint Szászország nyugati részében az ipari művek egyre jobban korlátozzák üzemüket. A textilipari ágak, valamint a kötődék és szövőgyárak alig képesek hetenként 24 órát dolgozni. A gazdasági válságot a pénzügyi kényszerűsége is súlyosbítja.

Gazdasági jelentések szerint Argentínában mindenfajta üveg-, papír-, játék- és más áruval igen jó üzleteket lehetne kötni. A németek hosszú lejáratú hiteleteket nyújtanak s nem kérnek előrefizetést. Ez oknál fogva az argentinai kereskedők kevésbé előnyös feltételeket nem kénytelenek elfogadni.

Lengyelország

A lengyel pénzügyi kormányzat rendeletet adott ki, amely szerint a társaságoknak és nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak leltárukat és mérlegüket zlotiban kell felvenniük, illetőleg elkészíteniük. Ennek alapján a vállalatok tőkéiket leszállítják és pedig a leszállítás napjának az árfolyama szerint.

KÜLFÖLDI ÁRUPIA

Gyapjúpiac

Az Egyesült Államok árutözsdein a gyapjú ára rendkívül alacsony és ez a helyzet jellemző az egész világ gyapjú-piacára. Amerika nagy termelői és kereskedői most nem is igen adnak el, mert várják, hogy a piac élénküljön s az árak emelkedjenek. Az észak-amerikai gyapjuipar helyzete igen rossz; az utóbbi hetek alatt ismét számos gyapjufonóüzem csökkentette üzemét s a legtöbb gyár csak minden második héten dolgozik, akkor is csak négy napot. — A gyapjú ára Ausztráliában emelkedett, ami miatt a gyapjúkereskedelem igen kritikus helyzetbe került, mert sem Amerikában, sem Európában nem tud olyan áron eladni gyapjút, hogy az eladott készletek pótlásánál legalább némi nyereségre teheszen szert. Az európai üzletet természetesen akadályozza a hitelviszonyok bizonytalansága is; az európai szükséglet nagy volna, de hitel nélkül az európai üzlet nem tudna vásárolni. Ilyen körülmények között nagyon kevés reményiség van arra, hogy a londonban nemskára megkezdődő gyapjútözsde a kontinens gyapjuipari vállalatát részt vehessenek. — Ausztráliából az idei május 1-ét megelőző 12 hónap alatt 500.000 bála gyapjút elkevesebbet szállítottak el, mint az azelőtti 12 hó alatt. Hasonló a tendencia a dél-amerikai gyapjutermező államokban is és így megállapítható, hogy a világ gyapjuipara hanyatlak.

Nagy választék Omega és Longines órákban!

Osternetzer H.-nál

Brassó, Buzásor 9. szám

A negyedik badeni autóverseny

A badeni autóverseny július 18-án végződött a legteljesebb sikerrel. A verseny utolsó napjai nagy meglepetést hoztak, amennyiben a Batschari vándordíjat amatőr versenyző, Gerhard Kluge lovag nyerte el a hivatásos vezetők előtt. Kluge lovag mind a hegyi versenyt, mind pedig a síkföldi versenyt megnyerte, sőt a gottleuba-i versenynél az eddig veretlen Caraccioli is a második helyre szorította. A badeni verseny 1921. évi győztese, Schultze-Sleprath a második helyen végzett, míg az 1922-i és 1923-i győztes, Karl Kappler csak a harmadik lett. A Daimler gyára nézve lesújtó volt az eredmény, mert a győztesek mind Mercedes kocsikat vezettek s a Daimler kocsik teljesen lemaradtak.

A Batschari női vándordíjat szintén amatőr versenyző nyerte meg: Ernes Merck asszony szintén Mercedes gépen. Második

Ada Otto (Otto), a harmadik Poiville (Lancia).

Az egyességi verseny a következő eredményekkel végződött: I. osztály győztese Voiz (Adler). II. osztály Walb (Benz). III. Merck (Benz). IV. osztály Jörns (Opel). V. osztály Otto asszony (Otto).

A női egyességi versenyben első Merck asszony (Mercedes), második Ada Otto (Otto), harmadik Poiville asszony (Lancia).

A szépségverseny óriási közönséget vonzott a verseny helyére. A bírónak igen nehéz volt a döntés. Végül is Michael Bohnen nyerte el az első díjat egy sötétzöld Adler kocsival. A sportkocsik osztályában egy Presto kocsi nyerte el az első díjat. A zárt karosszériás kocsiknál egy Maybach gyártmányú kocsinak ítéltek a díjat. A kombinált karosszériásnál egy Audi kocsi, az „Allwelter” karosszériánál egy Benz kocsi nyert első díjat.

Garázs ezer autó számára

A nagy városokban igen sok nehézséget okoz az autólajdonosoknak az a körülmény, hogy autójuk számára nem építhetnek magában a városban megfelelő garázsokat. Egy nagy bergarázs építése segíthetne ezen a dolgon, azonban a mai viszonyok miatt arra gondolni sem lehet. A problémának igen szerencsés és meglepő megoldását találta egy berlini építő cég, amely a belvárosban fekvő használaton kívüli gáztartányt építette át ilyen garázs céljaira.

A hatalmas tartányt tíz emeletre osztották be. Hogy az egyes emeleteket könnyen el lehessen érni, a tartály külső falához egy spirálisan csavarodó menetet építettek, amely minden forduló hosszánál (285 m.) mintegy három és fél métert emelkedik.

Minden emelet közepén szabad hely van, ahol az elromlott motorokat lehet javítani. A tetőzet alatt kiállítási helyet rendeztek be, a pincében különböző raktárhelyiségek és műhelyek vannak.

Az épület újjáépítésére vasbetont használtak. A tűrveszedelem kikerülése végett mindenütt villanyvilágítás van. A garázs olyan nagy, hogy ezer automobil és ötszáz motorkerékpár fér el benne.

Új autó világrekord

Az angol Eldridge, ki július 6-án a párisi rekordnapon a legjobb időt érte el, de diszkvalifikálták, július 13-án ugyanazon a helyen újból megkísérelte a rekord javítását. Egy Fiat versenygéppel sikerült is álló startnál 139 562 kilométer átlagsebességet és repülőstartnál 274 794 kilométeres átlagsebességet elérnie. Az új világrekordot még nem hitelesítették.

Az osztrák Tourist Trophy

Az Osztrák Automobil Klub nemrégiben adta ki a senior, junior és vegyes, nemzetközi motorkerékpár versenyre, azaz az 1924. évi osztrák Tourist Trophy-ra vonatkozó szabályzatait. Ezek szerint a verseny a Wiener Wald-ban lesz és a kijelölt kör tizenötször kell megtenni, ami mintegy 300 km. utat jelent. A győztes megkapja „Az Osztrák Tourist Trophy Győztese” címet és az O. A. K. aranyérmét. A második ezüstérmét, a harmadik bronzérmét kap. Ezenkívül mindazok elismerő oklevelét kapnak akik a versenyt 30 percen belül fejezik be. A verseny 1924. augusztus 31-én lesz, bármilyen időjárás legyen is.

Gyenge a taxi-autók nyara

Brassó mégiscsak fürdő város, nyáron akármilyen rosszul sikerült is a mostani idény. A Kut-uca elején, a szép nagy, fás levegős téren nagy csomóban szoktak ott állni bérautók, s rendes időben nem győzték lebonyolítani a fürdőző, nyaraló, üdülő vendégek forgalmát.

Most panaszoknak, hogy az idény forgalom távolról sem közelíti meg a tavalyit, vagy a tavaly előtti. Tavaly csak úgy keresték az autókát és egy napra két-három utas is volt mondják a sofőrök, az idén megtörténik, hogy a sofőr egy-két napig kénytelen vasztegelni, amíg utasa akad.

Ezenkívül az idén az üzemeltetések is nyegesen megrosszabodtak, viszont a közönség fizetőképessége csökkent. A taxik-

nak meg van a maguk maximális díjazása, de az a mostani viszonyaink között nem felel meg.

Egy órai utat ugyanis 100 lej van megállapítva. Egy autó pedig minimálisan megtesz 15 kilométert egy óra alatt. Az üzemeltetés kilométerenként legalább 7-80 lej s hogyha a sofőr nem akar veszteséggel dolgozni, képtelen a maximális díjazáson felül megtízszíteni az utat.

Ezt viszont az autót igénybevevő közönség nem bírja s a mai rossz megélhetési viszonyok miatt nem képes egy órai utat 200 lej, vagy esetleg még többet fizetni. Rövidebb távolságokra a sofőr pedig nem vállalkozik, mert például a városban egy-egy rövidebb ut nem fizeti ki magát. Az állomásra nem érdeimes 50-60 lejért kimenni, mert ritkán szokott utas akadni. A közönség ugyanis csak az utolsó esetben vesz autót igénybe, mert még sokkal drágábbnak hiszi, mint amilyen.

Idén alig mennek hosszabb turára az emberek. Tavaly előtt és tavaly naponként ketten-hárman is mentek Bukarestbe, az idén azonban az egész idény folyamán alig volt egy-két ilyen nagy kirándulás. Az utasok nagy része most csak Predealig, vagy Szilvágyig megy leginkább azonban a környékbeli fürdőkre, Zajzon, Előpatak, vagy kiránduló helyekre, a Noaba és másfelé mennek. A jó üzletek teljesen a szerencsétől függnek, mert megesik, hogy egy hélig sem akad utas, míg máskor egyszerre három felé is mehetne a sofőr.

A svájci alpesi verseny

A svájci alpesi verseny a Benz gyárra nézve kitűnő eredménnyel végződött, amennyiben a Benz kocsik mindkét első díjat nyerték. Részletes eredmények:

Győztes Mailinger (Benz) 18 büntetőponttal, 2. Schürch (Benz) 29 büntetőpont, 3. Poutin (Citroen) 34 büntetőpont, 4. Goujon (Minerva). 5. De Jonghe (Minerva). 6. Marmini (Minerva). — Cégek osztályozása: 1. Minerva 137 pont, 2. Benz 138 pont. — Hegyversenyben győztes Walberg báró (Austro-Daimler) 46.250 kilométerrel. — Síkföldi verseny 1. Schriever (Bignan) 106.500 km. — Használhatósági verseny 1. Mailinger (Benz). — Pontossági verseny 1. Nigg (Ansaide).

EREDETI
FORD
személy kocsi,
teher kocsi, ---
Fordson-tractor
és alkatrészeket

gyári árakban szállít
TEUTSCH GYULA
képviselő gépgyára,
Brassó.

A BÉLYEGGYÜJTŐ

A legrégebbi „légi posta”

Napjainkban a modern idők Ikaruszai, a repülőgépek szelvényében-hosszában szelődnek a levegőt s postai felhasználásuk ma már általános. A repülőgépposta minden valámire való országba eljár a legtöbb államnak e célra külön bélyeg is vannak. Messze vezetne a repülőposta történetét ismertetni. Ez alkalommal csak a legrégebbi használatáról beszélünk.

Páris 1870/71-ben körülkerítették a németek. A világgal való érintkezésre a franciák „légi postát” is szerveztek. Persze a mai karcsu repülőgépek helyett otromba léggömböket használtak erre a célra. Ezek járata bizonytalan volt. Kedvező szélre kellett várni, míg Párisból utnak indulhattak, amely őket nyugati vagy délnyugati irányba terelje Tours és Mans felé. Indulást idejük is éjjelre, vagy a reggeli szürkületre esett.

Öt léghajóról tesznek említést, de teljes bizonyossággal csak a „Franklin”-ról állítható, hogy a forgalmat fentartotta.

A levelek súlya meg volt szabva, a portódíj is. Díjmentesítésre az akkori kurzív-bélyeg, a Napoleon császár és szabadságfejes bélyegek közül szolgált 6 érték, különböző jel, felirat nélkül. Mindössze a levélre volt rányomtatva vagy ráírva: „Par Ballon Monté”. E levelek október-december hónapokban kerülhettek forgalomba.

Értékük természetesen csak az egész leveleknek van, mert a fenti felnyomtatást s a dátumot feltüntetést lebélyegzés csak egész dolgokon látható.

A légi posta részére, illetőleg a léggömbbel való továbbítás céljára alkalmas lapot is szerkesztettek, melyet a léggömb vlt a meg nem szállt részébe. A Lettre-Journal, a Le Ballon-Poste hetenként jelent meg s mindkettőből csak néhány szám látott napvilágot körülbelül 1500-1800 példányban.

Persze e lapok és levelek ma már ritkaságszámba menő értékek, az utóbbiaknak igen nagy a filatelial becsük is.

Cimerek a bélyegeken

Az állam jelképe, a cimere ma a legtöbb államnak szerepel valamelyik bélyegén. Románia első bélyegein a főrajz az állam cimere. 1858-ban jelentek meg az első bélyegek Moldva részére s tartomány cimereivel. Ez egy ökörfej, melynek szarvai közt egy öt, illetőleg hat águ csillag van. Ezek Romániának s majdnem az egész világnak legértékesebb és legértékesebb bélyegei, amelyek közül az első megszerzése súlyos százozrekbe kerülne, ha ugyan egyáltalán meg lehetne kapni.

Az egyesült fejedelemségnek 1862-ben kibocsátott bélyege két mezőre oszlott: jobb felől Moldva ökörfej cimere, bal felől Havasalföld cimere foglal helyet, mely nyitott szárnyú fekete sas szárjában pártólára keresztel.

E bélyeg s velük a cimere bélyegek letűnnek 1865-ben. A cimere, a királyi sárgi új cimere 1889-ben tűnik fel újra, azaz csak nehéz vizsgálatra tűnik fel, mert a cimere csak vizuomással gyánant szerepel és pedig az 1889/1890-es évek bélyegein a kis cimere, az 1900. évi összes s az 1906. évi néhány kiállítási bélyegen és 1895-ös cso-

ROMÁNIA EGYEDÜLI SZAK-SZERÜEN BERENDEZETT
!!!! BÉLYEGERESKEDÉSE !!!!
FISCHER SÁNDOR
ARAD, STRADA EP. RADU (MAGYAR-
UCCA) 17 SZÁM. III. POSTAFIÓK 70.

BÉLYEG-GYÜJTÉSENYÉT
el ne adja addig, amíg
nem minden vétel-
árjegyzetét s a bélye-
gét meg nem mutatja. Ve-
szek mindenfajta
bélyeggyűjtemé-
nyeket, nagyobb
gyűjtemények eladása
esetén odautazom. —
Komoly gyűjtőknek
kellő referencia ellené-
ben izléses kivételben,
olcsó áron választé-
kot küldök. A tölem
vásárolt bélyegeket
mindenkor szavatossá-
got vállalok. — Romania
területén az ország
minden részében több
mint tízezeren írákat.

német, illetőleg osztrák bélyegek javarésze-
néi, különösen a régebbi típusoknál talál-
kozunk.

Bélyegérvénytelenítési módok

Gyakran kerülnek kezünkbe olyan bélyeg, melyekbe bizonyos betűk vannak beleperforálva, illetőleg bealyukgatva. E bélyegek eredete az, hogy a postai kormányzat módot nyújt arra, hogy a bélyegeket bizonyos feltételek mellett előre érvénytelenítsék. Ugyanaz az érvénytelenítés az érvénytelenítő cég nevének nagy kezdőbetűinek átlukgatása révén történik. Ez érvénytelenített bélyegeket azonban csak érvénytelenítő postahivatalnál s a kellő igazolás mellett lehet használni. Ez a lehetőség adja meg a magyarázatot annak, hogy miért használnak a cégek ilyen bélyegeket. Sok nagy cégnek tömeglevezése van s e célra nagy mennyiségben vásároltak bélyegeket. Alkalmazottak is használtak azonban e bélyegekből, sőt sokszor megdézsmáltak a tömböt. Így a cégeket jelentékeny kár érte. A fenti módon azonban segítenek ezen, mert az átlukgatott bélyegeket más nem használhatja. E bélyegek bizonyos tekintetben reklámmal is szolgálnak. Az átlukgatás által azonban filatelial szempontból teljesen értéktelenné válnak s az ilyen bélyegeket nem gyűjtik.

Előre való érvénytelenítés már régebben is szokásban volt. Célja az volt, hogy kevesbítsék ezzel a postahivatal munkáját. Régen ugyanis nehogy ne érvénytelenítse-
nek külön-külön minden bélyeget, az egész
ívet áthúzták tollal, vonalzóval. Ez persze
akkor volt lehetséges, mikor még nem bé-
lyegzővel érvénytelenítették. Így érvénytele-
nítették pl. az 1850-es években a hannoveri
bélyegeket. Később még bélyegzővel is é-
rvénytelenítették előre, késztetve. A hivatal-
nok maga ragasztotta a bélyeget a levélre.
Ujabb időben Belgiumban, Franciaország-
ban, Luxemburgban és az Egyesült-Államok-
ban érvénytelenítettek előre, ami a posta-
hivatal tehermentesítésére történt. Így
ugyanis nem kell minden bélyeget külön-
külön lebélyegezni, hanem egyszerre tömeg-
lebélyegzést végeznek.

Az arany márkás
Michel Europa
katalogus
1924-1925-re
már kapható,
Ára franko 200 Lei.

Nachtragok havonként szállíthatók darabonként
15 lei. — Fogazatmértő 8 lei. — Csipesz 10 lei.
Vízjelkereső 35 és 80 lei. — Egyoldali ragasztó
12 lei, kétoldali 25 lei. — Cserefüz-
tek 6 és 15 lei. Utánvételezésnél 6 lei pótdíj.
Bel- és külföldi bélyegeken állandó nagy
választék! — Bélyeggyűjtő re (Manicollatara)
árakat közli és kívánatra szállítók. Katalogu-
sok, albumok, album-nachtragok megrendelhetők.
Közép és előrehaladott gyűjtőknek teljes vagy
referencia ellenében választékot is küldök.
Szerencsehoritók 2 leltől 100 leig kaphatók.
Bizományosok magas jutalékokat kapnak. Gyűj-
teményeket vesznek. Csak 2 lei választék
csatlakozás ellenében választható.

KEMÉNY A. bélyegkereskedő
ORADEA-MARE, STR. VLAHUTA 50.

Ébresztő

Kukurika-riku-gágu!
A kis kakas de nagy szája!
Azt ordítja itt a reggel!
Jó gyerekek keljetekek fel!

*Fel Jucika, Zsiga, Micu,
Szól a kakas: kukurika,
Kukurika-riku-gágu!*
Jön egy róka, három idbu,
Jön egy róka, nagyon éhes,
Kis kakasa nagyon mérges,
Ni, a palánk alatt lesi!
Szaladjatok, mert megeszi!

*S ki fog akkor kiabálni:
"Keljetekek fel! Mi az mdr, ni?"*
Fel, Jucika, Zsiga, Micu!
Szól a kakas, — kukurika!

Brazlke néni

Jankó sokra vitte

— Mese —

Hat csak sorjában mondok, gyerekek, de ugyan meghallgassátok, mert ilyet se hallotok mindennap.

Tóbiás Gergelyéken kezdtem a sort, Szegény Tóbiás Gergelyéken, ahol sok volt a gyerek, kevés a kenyér, de annál több a gond. Így ment ez jó darabon. De végre is kitört szegény Tóbiásból a keserűség:

— Hej! anyjuk, — mondja nagy búsl-tában, — elfogyott az utolsó falatunk, most hát mit eszünk? Munka nincs. Koldulni meg csak nem koldulhatok?

Ahogy így emészti magukat nagy sóhajtozások között, hát egyszerre csak elé-kerekedik a kuckóból Jankó, a legkisebb fiú és előadja a sort:

— Sohse emésszék magukat, édes szüleim, imhoi vagyok, utána látok én a dolognak.

— Te-e? — csodálkoznak Tóbiásék, — oszt mit tudhatnál te?

— Már akár sokat, akár keveset, — erősködik Jankó, — de utra kelek és ha a hetedik határra kell, elmegyek én oda is, de üres kézzel meg nem térek.

Azzal csak felszedelőzködik s hajrá! nyomban utnak is eredt.

Megyen hát Jankó, de ugyan sebesen. Szinte csak öreg estére veszi észre, hogy milyen sűrű erdőbe jutott. Elöl erdő, hátul erdő, köröskörül világtalan, vak éjszaka.

Mégis, hogy jobban körülnéze, nagy messzeségben világosságtűt látott. Csak kicsit. Akár a szentjánosbogár, annyira világolt.

Am Jankó mégis arra tartott s hogy odaérs, látja ám, hogy egy fatörzsen egy apró emberke ül és erősen pipál. Hát ennek a pipának a tüze világított úgy.

— 'Csés jó estét adjon Isten! — köszön rá Jankó.

— Neked is, fiám, — mondja a csepp ember, — mi jobban jársz erre?

— Hát így és így, — s azzal Jankó elmondja a sort.

— Hm, hm, — pöfékel az emberke, — aztán mihez értesz?

— Hej, lelkem apám, bátor kicsi vagyok én valami nagyobb munkára, de azért meg-higyle, hasznomat venné, csak segítene rajtunk.

— Nono, hát lássuk csak, — mondja az apró ember s azzal fűtyent egyet.

Im, elékerekedik egy takaros lovacska. Szőre, mint a korom, a homlokán fehér csillag.

— Őij csak fel rá, — mondja az emberke — mert csikósomnak szántalak.

Neki fohászodik Jankó, de még csak közelébe se férhetett a lónak, mert úgy tancolt ez a táltos, hogy bálban se kődöbén.

Próbálta Jankó lenni is, tulnani is. De mikor látta, hogy több a kődönél, hirtelen lekapt a tarisznyáját, odatartotta a lónak és hogy ez hirtelen belédugta az orrát, mert hát abrakot sejtett benne, kapja Jankó a tarisznyaszíját, meg a ló sörényét, egy szem-

pillantás alatt a ló hátán termett s attól fogva már ő volt az ur. Tancolt ugyan a paripa, de hát Jankó sem olyan fan termett, hogy akármicsodás ló csak olyan könnyedén leveesse.

— Őm, — azt mondja a kis ember, — te hát tudsz a lóhoz. Hát csak engedd szabadjárni, mert úgy is hazavisz; én meg utánatok kocogok.

Igy a kis ember, a ló pedig megindult Jankóval, akár a szélvész, olyan sebesen.

Jankó azt se tudta, merre mentek, hogyan mentek, de egy sóhajtozásba se tellett, már megérkeztek. Még pedig micsodás fura kis házikó elé. Akár a csigabiga háza, olyan formájú volt. Ablak, ajtó még csak véletlen se volt rajta. A paripa megállott, Jankó pedig lepördült a földre és körüljárta a házat.

Ajtóra nem akadt, de azért nem ljezt ám meg.

— Ha nincs külön kapu, — gondolta, — ott a kémény.

Azzal aztán neki rugaszkodott, felkuszott a kéményig s azon szép halkán leereszkedett.

Valami konyhafélebe jutott, még pedig a tűzhelyre. Hogy kikeveredett a sok lábas közül, látja ám, a serokban, hogy az asztal mellett, ott pipál az apró emberke.

— No, ez ugyan hamarabb ide ért, mint én, — gondolja Jankó, de azért csak rákőszönt:

— Adj Isten, gazduram!

— Hát bazakerültél? — mondja a csepp ember, — no, csak teríts iziben, oszt tálad fal a vacsorát.

Jankó se mondatta kétszer a parancsot, hanem ugyan sürgött-forgott és aini ételt a tűzhelyen talált, elhordta mind.

Volt pedig ott minden. Lebbence-leves is kitoló kása is. Csak éppen ember kellett hozzá, aki egye.

No, a kis ember hát mind megette, úgy annyira hogy Jankónak éppen csak a kenyérhaj jutott.

Majd azután lefeküdtek. A kis ember a subájára, a tűzhely mögé, Jankó meg a csupasz földre.

Másnap, még alig pilymallott, már lizte-hajította Jankót a gazdája. Délig a lovakkal járta a legelőt, estig az istállót takarította, meg a ház körül tett-vett.

Elég annyiból annyi hogy megállása nem volt naphosszat, ebédje meg éppen csak hogy annyi került, ami egy verébnek sem igen volt sok.

Telik-mulik az idő, egy szép napon azt mondja a csepp ember:

— Fiám, kelt az idő.

— Elküld hát, gazduram, — mondja Jankó.

— El én. De nem azért, mert talán rosszul szolgáltál volna, hanem, hogy ott-hon is hasznodat lássák. Imhoi a béréd.

Ezzel aztán elérte az ólból egy ököl-nyi malacot és ugyan szigorúan lelkére köti Jankónak, hogy megbecsülje a malacot, mert ennek a kis körme is aranyat ér.

Jól van, megköszöni Jankó a malacot, hóna alá kapja s azzal utnak ered haza felét.

Megyen az erdőben, de dél felé már elunta a menést.

Éppen alkalmas hegyet keresett, ahol megpihenne, mikor elébe toppan egy vadász.

— Hej, fiám, — azt mondja a vadász, — nem láttál valahol vagy egy nyulfiat?

— Nem biz én, — mondja Jankó.

— No, ilyen hát az én szerencsém, — mondja a vadász.

— Reggel óta járom az erdőt s még csak seregélyt se láttam. Pedig a gazdám majd ad nekem, ha vad nélkül térek meg.

Alig, hogy ezt mondaná a vadász, csak megzörren a csalt és előrobog egy csoda-szép szarvas. Hej! a vadász se volt rest, kapja a puskáját, bum! aztan ott fekszik a szarvas a lába előtt. Megzörren megint a csalt és előrobog egy nagy vaddisznó. No, ez is leteríti a vadász egy lövéssel.

— Hej! fiám, — azt mondja a vadász Jankónak, — nagy szerencsét hoztál nekem, de nem is leszek hálátlan.

Azzal elékotor a zsebéből egy ezüst talért és Jankónak adja. De még meg is traktálta a tarisznyájából.

Megyen tovább Jankó és estére kel-vén várost ér.

Itt azután, hogy szállásért kopogtatna be a legszebb házba, hallja ám, hogy nagy csapás érte a lakókat. A város főterén, a nagy kútbán elapadt a víz, ami pedig kész veszedelem, ha hozzávesszük, hogy ennek a kútnak olyan vize volt, hogy a fele város azon élt, de meg messze földről is eljöttek azért a vizért, mert minden betegségről használt.

Próbáltak mindent a városbeliek. Hires mesterembereket hozattak, hogy talán ezek segítenének a kútn. Igérték vékaszám ezüstöt, aranyat.

Hiába, hiába. A kútnak csak nem akadt orvosolója. Miért is nagy volt a szomorúság városzerte, de még a muzikások is világgá mentek, mert a városban fejvesztés terhe mellett megtűtötték a mulatságokat.

Hallja Jankó a sort. Nem szól, nem tess semmit, lepihen.

Hanem másnap reggel odamén ám a kúthoz, nézi, nézegeti. De még csak kettőt se csavart rajta, hát, uram fia, akár az áradás, úgy tör elő a kútból a bor. Bor bizony, nem is víz.

Mikor híre ment a csodának, Jankót egyenest a tanács elé vitték. Az volt a boldog, aki tömhetette-dughatta valami ajándék-félével.

El is látták Jankót olyan takarosán, hogy ökrös szekérrel indult utnak. De még négy csatlóst is adtak mellé, akik hazáig kísérik, mert hej! sok drágaság volt ám a szekéren.

Megyen hát Jankó, elér az ország fő-városába is. Itt hallja a hírt, hogy ellensé-g tört az országra és olyan nagy a veszedelem, hogy az öreg király maga állt a sereg élére. Hallja aztán azt is, hogy verik a sereget, de csúnyán és az öreg király is csak futva menekült a biztos halál elől.

— Hej! Jankó, — gondolja magában, — most mulasd meg hát, hogy mit tudsz?

Azzal aztán paripát vásárol, biztos kézre hagyja a holmiját s hóna alatt a mal-laccai a futó sereg elé indul. Éppen szembe kapja őket.

Már aztán, hogy hogyan volt, mint volt, azt jóformán magam sem tudom. Csak annyit bizonyos, hogy a futó sereg hirtelen visszafordult s nem telt belé egy jó óra, kegyetlenül elpáholta a győzedelmes ellen-séget. Még az országból is kiűzték a sereget. Tenger sok harcos foglyul esett s maga a fővezér is.

A csata végétől Jankó nagy szeré-nyen odébb akart állani. Hanem az öreg király nem engedte ám. Nem bizony, hanem azt mondta neki:

— Már, édes fiám, ezt a nagy győze-delmet te szerezted nekünk. Megmentetted királyi trónomat, de ezen szerint flammá is fogadlak. Királyi akaratomat harsonások hirdessék országzerte!

Igy a király. Jankó pedig a királyi kas-télyába lovagolt, ahol takaros kovártélt rendeztek be neki. Gondolhatjátok, hogy cselédje is volt egy-kettő, mikor a csizmá-ját is négy sujtásos legény gondozta-fénye-sítette.

Ettől fogva aztán Tóbiásék is herceg-ségbe jutottak.

A malacra pedig háromszáz alabárdos vigyáz, mert királyság ide, hercegség oda, mit ér mind ez, ha nincs hozzávaló szeren-cséje az embernek.

Azért hát az alabárdosok fővesztés terhe mellett vigyázzák a malacot s még éjszaka is ott virrasztanak mellette. Az ör-ság fele alszik, a másik fele horkol.

Csupa szerencse, hogy a malac nem kívánczik vissza apró gazdájához, hanem kitart Jankó mellett, holta napjáig. Az pe-dig még ugyan messze van.

Mendelényi Béla

A szent hazugrág

REGÉNY.

Irta: HAMVAI SÁNDOR

(Minden jog fenntartva.)

(21)

— Nem, nem; de a Csaba gróf és kis-elmészénle szerepét se vállalhatjuk, — ka-cagott Judit. — Ezt bízzuk csak Szabolcsra és Juhász Lillára... Egy komoly ezredeshez ez nem illik. Nemde?

— Miért ne, hiszen a szerelem...

— Mondja csak! — vágott az ezredes szavába, mintegy eszmétől megkapatva Judit: Mi lenne, ha Szabolcs a maga beleegyezését kérné, hogy az ő kis színészőjét elvegye?

— Kik?

— Az ő Lilláját... Innen a szomszéd-ból!

— Eh, erről még nem gondolkoztam!

— De én igen! — szólótt sötéten Judit, aztán hirtelen, váratlanul megragadta az ez-redes kezét. — Nem fog belemenni! Érti?

Az ezredes arcán élénk megdöbbenés látszott, de Judit feleletet sem várva, hízeglő cica módjára odakuszott a ezredes ölébe, két habfőér karjával átkarolta nyakát és enye-legve, gyerekes duzzogással mondta:

— Annak én nem akarok az anyósa lenni. Ezért kérem! Érti?

Szentpály harsányan kacagott fel:

— Értem! A csillagkeresztes mama bűszkesége ez, ugy-e?

Judit mosolyogva intett igent.

Az ezredeset módnénkűl jókedvre hangolta a naiv kívánság.

— Hát jó, édes kis cicám! Ha éppen csak ezt akarja, ígértem, nem fogok beleegyezni!

— Kézet reá! — mondotta Judit és az ezredes felé nyújtotta keskeny, finom kezét.

Ez belecsapott jókedvvel a lány rózsás tenyerébe.

— Ha csak ez kell, itt van! — és azzal magához ölelte Juditot, mint kis gyermeket himbálta térdéin, össze csókolt a vad szenvedé-lyel ajkait, szőghaját, nyakát úgy, hogy ez alig bírta kiragadni karjai közül magát.

— Nem, nem, nem! — tiltakozott a lány, kinek mind a két arca égett a szenvedé-lyes csókoktól. — Nem engedem, nem sza-bad! Elég volt!

Es futva próbált menekülni a szerelmes ember üldözésétől; de Szentpály Ubul nyomon követte mindenütt a szobában.

Az ajtóban fogta el Juditot, akit ismét magához vont, átkarolt és tiltakozása ellenére csókokkal borított el.

— Jesszus! — kiáltotta egy hang a kinyílt ajtó kúszóján és a másik percben karján és kezében virágcsokrokkal Éva pattant be a szobába.

A lány meglepetésében földre ejtette a csokrokat. És felkiáltott:

— Jézuskám!... Papa... Judit!... Ne haragudjatok!... Nem tudtam...

— Miféle oktan beszéd ez? Nem tud-tam! — larmázott az ezredes, míg Judit zava-rában segített a megdöbbenő leánynak fel-szedni a földre hullatott csokrokat.

— De édesek!... Mire való ez a sok esokor? — kérde Judit.

— Édes papa... édes Judit! szepegett Éva. — Én nem tudtam, nem akartam lstenem... én...

Es Éva egyeztető zokogásban tört ki.

Szentpály bár hogy erőlködött, nem tudott a helyzet ura lenni. Hirtelen fellobbant.

— Mit akarsz ezekkel az ostoba csok-rokkal? No? Mit akarsz? Felelj Judit né-nédnek!

— Judit né... ninek? — kérde Éva csodálkozó arccal.

— Igen... igen... néninek! Mi cso-dálkozni való van ezen? — menydörgött az ezredes. — Ugyan, kérem Judit, segítsen össze-szedni azokat a giz-gaz csokrokat ennek a kis szeleverdinek!... Miért hoztad ide ezt a sok lim-lom csokrot? Mi lesz itt? Névnep? Ünnepszeg? Lakodalom?

— Ne haragudj apa! — mentegetőzött a leánka. — A vázába hoztam... Ide és a rózsaszínű szalonba... Ma vendégeink lesznek.

Judit két csokrot átvett a lánytól és a közben hanyagul vetette oda a kérdést:

— Kik?

— A szomszéd birtokos, a leányával és a fiával...

— Honnan tudod ezt? — kérde az ez-redes bosszusan.

— Szabolcs mondta...

— Ezért hát ez a nagy parádé? — kér-dexzte gunnyal Judit, a csokrokat vázába lgyagatva.

— Katenem, — szepegett Éva sirásra készen; — hisz mindíg én gondoskodtam eddig is a vázába friss csokrokról. És te Judit magad is szereted a virágokat!

(Folyt. köv.)

15251/924. t. szám.

Hirdetmény

az állampolgárok névjegyzékének
összeállítása tárgyában.

A brassói állampolgársági névjegyzékek összeállítására szolgáló előkészítő névjegyzékek elkészülték az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló törvényhez kiadott végrehajtási utasítás 32. 33. §-ai értelmében 30 napra közzemlére ki fognak látni, a mi még külön ki fog hirdetni. Ezen 30 napon belül mindenki és minden közhatalóság ezen névjegyzékben keresztül vezetendő új felvételek törlések vagy helyreigazítások iránt a polgármesternél írásbelileg felszólalhat.

Azon célból azonban, hogy kikérültessek, hogy igen sok írásbeli felszólalás beadassék, ezennel az összes már 1918. évi december hó 1-e előtt Brassóban illetőséggel bíró, illetőleg az összes az utolsó időben mint brassói illetőségű elismert, itt lakó egyének, az itt nem lakók részére pedig a hozzátartozói felhívjuk, hogy győződjenek meg személyesen arról, vajon az előkészítő névjegyzékbe fel lettek-e véve vagy sem.

A kiknek a felvétele lehetséges a fennálló törvényes rendelkezések alapján, a nélkül, hogy még írásbeli felszólamlást is be kellene adniok, azonnal fel vétetnek az előkészítő névjegyzékbe.

Hogy a elvárható nagy tolongást panna nélkül lehessen lebonyolítani, az alábbi, az időre, a helyre és jelentkezésnek heti rendszerinti sorrendjére vonatkozó intézkedések minden körülmények között mindenki által betartandók.

A névjegyzékek közzemlére ki vannak téve 1924. évi augusztus hó 4—8 áig naponta d. u. 3 óráig kezdve még pedig:

1. A belváros és kültelek t. i. Cementgyár, Honterius, Noa, Derestye, Tömös, Predeal, Méhkerék és Czukorgyár részére a vár. katonai gyószályban.
2. A Bolonya részére a városi árvaszékben.
3. Az Óbrassó részére a városi Ipar-egyesületben.
4. A Bolgárszeg részére a városi kiadóhivatalban.

Mind a négy irodahelyiség a városi tanács Kapu-ucca 63. sz. alatt épületének II. emeletében vannak.

A névjegyzékek megtekinthetők naponta d. u. 3 óráig kezdve.

a) Hétfőn 1924. aug. hó 4-én csak azok részére kiknek neve A. B. C. és D. betűkkel kezdődik.

b) Kedden 1924. aug. hó 5-én csak azok részére, kiknek neve E. F. G. H. I. és J. betűkkel kezdődik.

c) Szerdán 1924. aug. hó 6-án csak azok részére, kiknek neve K. L. M. N. és O. betűkkel kezdődik.

d) Csütörtökön 1924. aug. hó 7-én csak azok részére, kiknek neve P. Q. R. S. T. U. és V. betűkkel kezdődik.

e) Pénteken 1924. aug. hó 8-án csak azok részére, kiknek neve T. U. V. W. X. Y. Z. betűkkel kezdődik.

Felszólítjuk a közönséget, hogy a fenti rendszert okvetlenül tartsák be, mivel az alól semmiféle kivétel nem tételik.

Kelt Brassóban, 1924. július hó 26-án.

A városi tanács.

A Bodoki Matild

GYÓGYVIZ

borral vegyítve a legjobb és legkellemesebb ital.

Kutkezelőség: G. FLEISCHER, Braşov.

Főlerakatok:

Sepsiszentgyörgy: Fehér Istvánné,
Kézdivásárhely: Neumann, Millenium
szálloda,

Szeged: I. Fleischer & Mönich,
Fogarás: Leopold Thierfeld,
Szeben: Gastwirtherein A. G.

Medgyes: Schmidt János,
Gyulafehérvár: I. B. Misselbacher,
Kolozsvár: Derzsy Dezső.

Marosvásárhely: Pinkász Singer,
Abrudbánya: Traian Neculae.

VEREINIGTE CARBORUNDUM & ELEKTRITWERKE A. G. ALT-BENATEK, WIEN.

vezérképviselője és irodája Nagyrománia részére:

KAMARYT & MEDER

MŰSZAKI ÜZLET

ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN: KANN & HELLER, BUDAPEST-WIEN.

Főüzlet: Brassó, Weisz Mihály-u. 15. Tárirati cím: „K A M E D E R,” Fiók: Temesvár, Bonnaz-ucca 12 a.
Telefon: 47 és 613. Braşov vagy Timişoara Telefon: 21—48.

Szállítunk raktárról:

FENTI GYÁR VILÁGHIRŰ CARBORUNDUM- ÉS ELEKTRIT ANYAGÁRÓL KÉSZÜLT:

csiszolókorongokat, reszelőket, fenő- és lehúzó köveket mindenféle alakban, méretben és keménységben az összipar részére;

„Bohemia-Crystallit” — korongokat, üveggyarak részére;

Carborundum — vágókorongokat a márvány- és kőipar részére;

„Electrit C” csi zolókorongokat a faipar részére;

Eredeti „Carborundum” és „Electrit” csiszolóport;

Eredeti „Carborundum” csiszolóvásznat és papírt, továbbá mindenféle speciális csiszoló árut.

Árajánlat díjmentesen!

Viszontelárusítóknek kedvezmény!

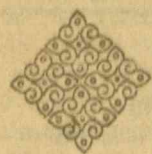
Készülünk a
Rador 2175 — 009

CLUJI MINTAVÁSÁRRA!

1924 évi augusztus 31 — szeptember 14.

"ELECTRA" VILLAMOS-IPAR RT.

Központ: KAPU-U. 69. BRASSÓ. Gyár: GYÁR-UT 136.
Telefon: 501. Telefon: 461.

GYÁRT: kapcsolókat, biztosítókat, kábelarkot, stb.
SZALLIT: dinámó és elektromotorokat, minden-
nemű szerelési anyagot, csillárokat és
dinamo transzformator és elektromotor
tekerceselő anyagot.

ÉPIT: villamos átviteli telepeket.

Világhírű detektiv-regények!

MAURICE LEBLANC nevét közkezeletbe tette az a rendkívüli tehetsége, amely csak a kivételeseknek adatolt meg; ő volt az, aki irodalmi nivót teremtett a detektivregény irodalomban. Állandó főhőse: ARSÈNE LUPIN valóságos fogalom azok szemében, akik szeretik a lebilincselően érdekes, izgalmas, de mégis nívós detektivregényeket.

Arsène Lupin rendkívüli kalandjai

című sorozatban újabban megjelent művek:

Az uri betörő — — — — — Lel 50.—
Nyolcat út az óra — — — — — 60.—
A négy vörös gyémánt — — — — — 80.—
A kietli titok — — — — — 50.—

Kapható minden könyvesboltban és újságárúsnál. Postán megrendelhető a Brassói Lapok könyv-
osztályától Brassó, Kapu-ucca 64-66. szám.

Tőzsdei Hírlap

a legjobb és legelterjedtebb budapesti napilap. Megjelenik délutánként 12-16 óra terjedelemben. A legeredményesebb hirdetési orgánus. (Politika, Közgazdaság, Tőzsde, Színház, Sport) Legpontosabb hírszolgálat a világ minden részéből.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 78.

Építkezési parcellák

összesen kb. 10.000 m², a főpályaudvar közvetlen közelében (Raktárház-ucca) szabad kézből eladók.

Érdeklődni a német-szász hirdetési irodában, Kolostor-ucca 11 szám.

FRATII
SCHIEL

Bucureşti

Str. Brezoianu No. 7.

Braşov

Str. Fântanei No. 50/a.

Timişoara

Str. I. C. Brătianu No. 2.

Benzinmotorok,
körfűrészes lokomo-
bilok, diagonális és
simmaörlő hengersizé-
kek, vízturbinák és szivattyúk, villamos gépek,
keramiai ipari gépek.

GANZ-gyárak vezérképviselőisége.

Mentőszekrényeket

első segélynyújtáshoz teljesen felszerelve cséplőgépek, erdővállalatok, gyárak, malmok, műhelyek és autók részére, bádog és bőrkivitelben vörös keresztrel ellátva. Bidek fényezett keményfaállványon, porcellán betéttel szép kivitelben napi áron szállít Fischer János „Banatul” gyógyszerára, Lugos.

Hirdessen a Brassói Lapokban.

DR. COSMUTZA
SZANATORIUMA

CLUI-KOLOZSVÁR, FELLEGVÁR.

Belgyógyászati és könnyű idegbetegek részére, különös tekintettel a légzőszervek megbetegedéseire.

A szanatorium a Fellegvár tetején fekszik gyönyörű kilátással a gyalui havasokra. — Modern berendezés, diatetikus cura.

Rador 2072 590

Üzletátalakítás miatt nagy kiárusítás!!

Üzletünk átépítése miatt jul. 22-től aug. 16-ig az összes cikkeinknél, ugymint:

női-divatszövetek, férfi-öltönyszövetek, vásznak, mosóárúk, szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők és butorszöveteknél

10% -os engedményt adunk 10% a feltüntetett árakból.

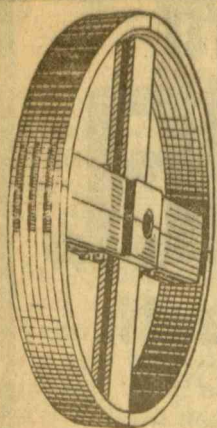
TELLMANN & SPEIL kézmű- és szőnyegáruház, BRASSÓ, BUZASOR 8.

Az építkezés ideje alatt üzleti bejárat az udvaron.

Első Aradi Tükörgyár

Sr. Colonel Paullian No. 4. — Villanyerőre berendezett tükör és üvegmosószoval. Készít minden a szakmába vágó legmodernebb csiszoló és gravier munkákat megadott rajz szerint.

6792

**CHRISTEL-féle
faszijszifonok
egyedárusítása.**

Schiel Testvérek gépgyár r. t.
városi irodájában, BRASSÓ.

Fiókraktárak: Arad, Kolozsvár, Medgyes, Temesvár, București, Jasi, Bălți.

Legtökéletesebb, legújabb
**hálószoza és egyéb
butorok, amerikai
irodal berendezések**

FODOR TESTVÉREKNÉL

a Falpari és Árukereskedelmi R.-T. irodájában,
TARGU-MUREȘ, KORZÓ-KÖZ

A NAQYSZEBENI
**SIEBENBÜRGISCH-
DEUTSCHES TAGEBLATT**

A NÉMETSÉG
LEGREGÉBB,
LEGNAGYOBBI ÉS LEG-
ELTERJEDTEBB LAPJA DÉL-
KELETEURÓPÁBAN. A VALÓDI
NÉMET MUNKA LEHIVETÉSI KÉ-
PÉT ADJA. ELŐFIZETÉS ÉS
HÍRDETÉSEKRE VONATKOZÓLAG
SZIVESKEDJÉK A SIEBENBÜR-
GISCH-DEUTSCHES TAGE-
BLATT KIADÓHIVATALÁ-
HOZ FORDULNI.

„WELT ÉS HEIMAT”
képes hetil melléklettel
havonta 48 lel, negyedévre 144 lel.

NAQYSZEBEN,
MÁRIA KIRÁLYNŐ-UTCA 23. SZ.

Alkalmi vétel:

Traktorok
Locomobilok
Cséplőgarnitúrák
Esztergápadok
Gyalu-Maró-
gépek
stb.

„Gépvásár”

Brassó, Kut-utca 43. sz.

VÁROSI JÓDOS GYÓGYFÜRDŐ
NOVISAD (Jugoszlávia)

Pensio rendszer. Kifőző ellátás és szobák.
Iszapkezelések. Sósfürdők. Hydrotherapia.
Röntgen-laboratórium. Kvareliámpa.
Diathermia és villamos kezelések.
Állandó fürdőorvos! Nyitva egész évben
Téli kúra

Cséplőgép-tulajdonosok figyelmébe!

Mindenféle műszaki cikkeket, szíjjakat, olajokat,
tömítőanyagokat, armaturákat, szerszámokat
a legjobb minőségben legolcsóbban szállít:

2088 V

Silvania Műszaki Részvénytársaság

Brassó, Kórház-utca 64. sz. Telefon 89 és 125.

ACÉLLEMEZ ÜZLETI

REDŐNYÖKET

Esslingeni ablakiredőnyt, Napellenző szer-
kezeteket gyártunk és legolcsóbban szál-
lítunk. Áránálattal díjtalanul szolgálunk

HALÁSZ TESTVÉREK

GRABNÍK MARE (NAQYVÁRAD) STR. CUZA VODA
TELEFON 11-94. (SZACSVAY-Ú.) 17 TELEFON 11-94.

LANZ

GŐZ- ÉS MOTOR

CSÉPLŐGÉPEK

MINDEN NAQYSÁGBAN.

MOTOREKÉK

KASZÁLÓGÉPEK

AZONNAL RAKTÁRRÓL SZÁLLITHATÓK.

UZINELE LANZ S. A.

BUKAREST, STRADA BATISTE 14. bis.

Nincs szüksége cukrászra,
ha megveszi

KRBEKNÉ LIBER ETELKA
negyedik bővített kiadása

Házicukrászatát,

amely
több száz receptet tartalmaz.

A túrócsuszától, káposztakockától, a boszorkány-
krém, Ananás-Parlalt és töltött datolyáig, minden
létező egyszerű tésztát és könnyen elkészíthető
torta receptjét benne találjuk.

Ára költve: L. 30

Portó: L. 1-

Ajánlat: L. 2-

Megrendelhető a Brassói Lapoknál

Világhírű könyvek!

Romain Rolland:

Jean Cristophe

Teljes magyar kiadás 10 kötetben.

Ára 965— lej.

Böslöcher:

Szerelmek az élel világhírűben.

Teljes magyar fordítás 2 kötetben.

Ára 355— lej.

Farrero:

Nyugati bestiák

Ára 110— lej.

A pénz előzetes beküldése ellenében
portómentesen szállítja a Brassói Lapok
Könyvtárosa, Brassó, Kórház-utca 64-66 szám.
Utánvételtől mentesít 3 lej portóköltsé-
get számítunk.

En Csillag Anna

185 cm. hosszú, őrlési Loreley hajama
az Altamir felmálta kénőcs és szappan
14 havi használata után kapiam. Ez az
egyedül azer hajhullás ellen és annak
előzete szőkeződik, a fejből erősebb
farkalnak előmozdítja a teljes, erőtel-
jes szakállnövekedést és rövid használat
után úgy a haj, mint a szakáll termé-
szetes fényű és sűrűsége lesz és ma
kímél a legveszélyesebb korai időskori e
korai megőrzéstől.

Egy légszűrő kénőcs Lel 50-
500 drb. szappan L. 35-
szappan minden gyógyszertárban és
drogériában vagy az összes előzetes
megküldése mellett a romantiká forrá-
sából!

Gracia Kozmetikai Laboratóriumnál, Arad.

MOTOROK

Szívógáz 30, 40, 50 és 70 HP.
Benzin 4, 10, 12, 14 és 16 HP.
Nyersolaj 20, 40, 45 és 55 HP.

GŐZGÉPEK,

féltabil 30, 40 és 50 HP,
compoundstabil 50, 60, 70, 250 HP

Összes gépek gyártilag javítva azonnal
szállíthatók, kedvező ár mellett.

Kérjen Áránálattat.

Friedrich Testvérek, Timișoara

Gőz, víz, gáz és olaj
armaturákat

mindenfajta szivattyukat,
vizifecskendőket
transzmissziókat,
vas-, fém- és acél önt-
vényeket szállít

„TRANSSYLVANIA” R.T.

Gyárak: Targu-Mureș, Wien, Budapest.

Iroda: BRASSÓ, LÓPIAC 32. SZ.

Telefon 53. III. oszt.

2043

**CEMENTIPARI
GÉPEK**

Cement töltőeszközök, beton-
és salaktöltők, üreges beton-
blokkok, padló-, láda- és
garatelelakok gyártására,
kézi és erőhajtásra, formák,
betonszövegek, kutgyűrűk, lé-
csők, vályuk stb. előállítására,
közutak, hegyeművek, be-
járókörök, l-a cementipari
gépek. Teljes aszbestcement-
ipari (R T H H N I T)
berendezések.

Beton-
keverő
GÉPEK

„MODERNA”

**Építőipari, Gépek- és
Radiátor R. T.**

Brassó, Kis-utca 12. sz.
Telefonszám 578.

Árllapok, költségvetések, látogatás
díjmentesen.

Saxonia 980

DOBAI TESTVÉREK

gyártanak mindennemű kézi kőbőgépeket,
motorikus bolyhozó és gombolyító gé-
peket, vállalknak minden e szakmabeli
munkát.

TIMIȘOARA, R. Strada Creanga 21.

985

**BIRI NÉNI
Szakácskönyve**

**BRASSÓI LAPOK
KIADASA**

Ára 75 Lej.

Kapható minden könyvkereskedésben és a
BRASSÓI LAPOK minden bizományosánál

CHRISTEL-
FASZIJSZIFONOK
Egyedárusítása.
SCHIEL TESTVÉREK GÉPGYÁR R. T.
VÁROSI IRODÁJÁBAN, BRASSÓ.
FIÓKRÁKTÁRAK: ARAD, KOLOSZVÁR, MEDGYES, TEMESVÁR, BUCUREȘTI, JASI, BĂLȚI.